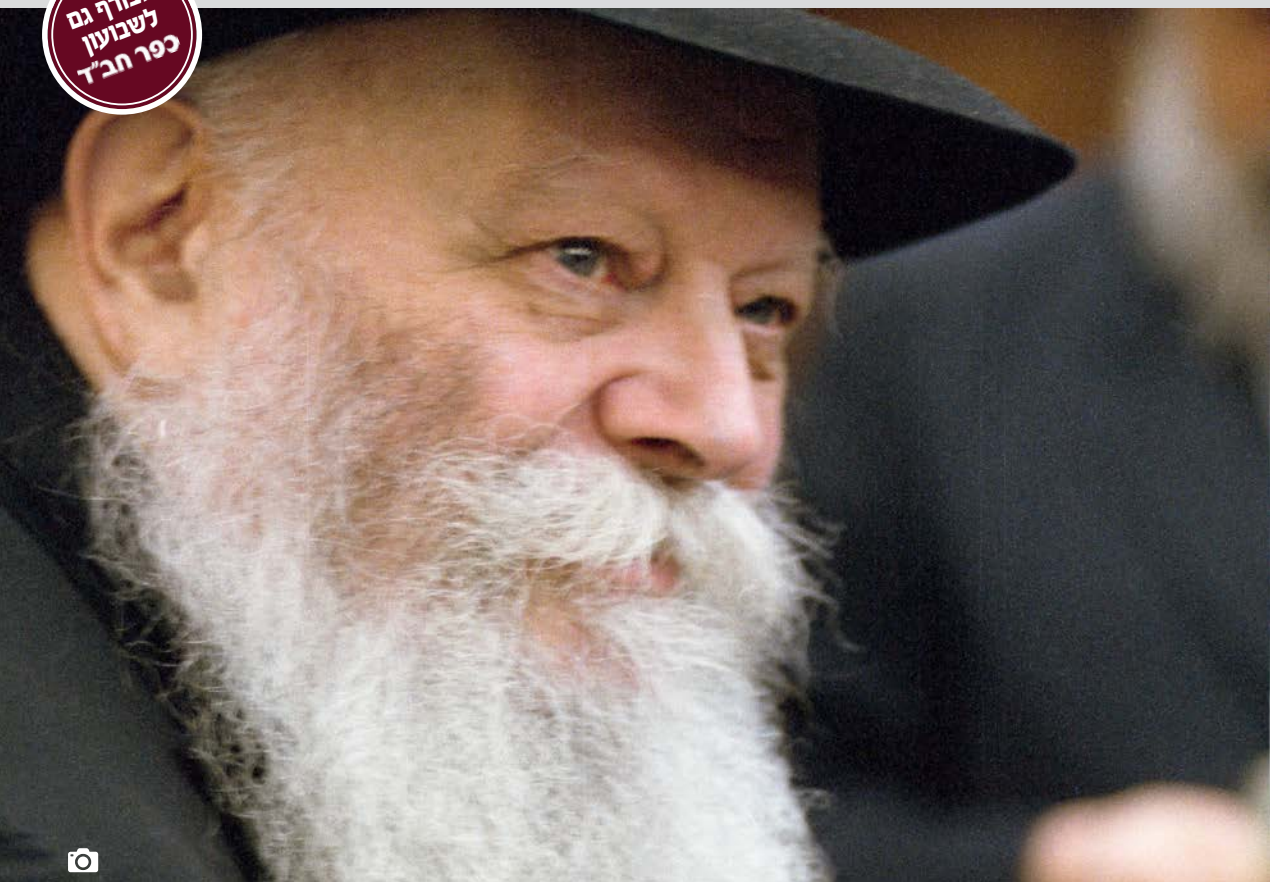

ב"ה • ערב שבת קודש פרשת תזריע • ד' ניסן ה'תשפ"ד

1546

התקשרות

מצורף גם
לשבועון
כפר חב"ד

jem 169003 / Freidin levi

קודם ללכת, אחר כך לרוץ / מכתב מבואר

יציאת מצרים שבכל יום / אור וחיות

בעוד בפרשות הקודמות למדנו על "תורת בעלי החיים", כאן אנו מתחילים ללמוד על האדם. ומדוע האדם מופיע כאן אחרון? - זה הנושא השבוע בשיעור בלקוטי שיחות. למעשה, זה נוגע בשאלה יסודית: מיהו האדם - הנעלה מכל הנבראים, או דווקא להיפך? ההתבוננות בעניין מלמדת אותנו כמה תובנות חשובות מאד על הדרך להגשים את ייעודנו בעולם. לקראת פסח, הבאנו מכתב כללי של הרבי לחג הפסח. המכתב עוסק בנושא ה'דילוג'. חג הפסח מסמל "חיפזון" ו"דילוג" - פריצה של כל המחסומים בעבודת השם. האם אפשר לרוץ קדימה, לפני שלמדנו ללכת? ואיך נדע שאנו רצים לכיוון הנכון ולא חלילה להיפך? על כל אלה ועוד, במכתב. במדור אור וחיות הבאנו מאמר של הרבי על נושא יציאת מצרים הרוחנית. הרבי מדבר על היתרון של המיוחד שיש לעבודה בדרך של "אתכפייא", כאשר האדם כופה על עצמו לעשות את רצון השם גם אם יש לו שאיפות ורגשות שונים.

03 יהודי צריך "לאכול בשביל להתפלל". למה הכוונה? שאת כל ענייניו הוא עושה בשביל קדושה. גם עשירות הוא כלי להשתמש בו כדי להשפיע על אחרים, כי אנשים נוטים להתייחס בצורה רצינית להתנהגות של אדם שהצליח כלכלית. **התוועדות עם הרבי**

04 מצוות התורה מקיפות את כל מעגל החיים, וכוללות גם הלכות הקשורות לבעלי החיים. גם בסדר הופעת המצוות בתורה, יש לימוד ומסר לחיים. הפרשה שלנו עוסקת בעיקר ב'תורתו של אדם', ואילו הפרשיות הקודמות עוסקות ב'תורתן של בהמה חיה ועוף'. התורה מחדדת לנו כאן את מעמדו של האדם בהשוואה לשאר בעלי החיים, ומלמדת אותנו על הדרכים בהן אדם יכול להגיע להישגים אמיתיים ולהגשים את ייעוד בריאתו. **שיעור בלקוטי שיחות**

12 מצות זכירת יציאת מצרים היא מצוה תמידית הנוהגת בכל אדם ובכל יום, ותנהג גם בבוא הגאולה, כפי שאנחנו אומרים בהגדה של פסח: "כל ימי חייו - להביא לימות המשיח". במאמר "בכל דור ודור" משנת תשמ"ה, מבאר הרבי את ענין יציאת מצרים האינדיבידואלית ואת משמעותה גם לעתיד לבוא. **אור וחיות**

15 חלוקת מצה שמורה בשם הרבי, מבצע מצה לתלמידים, והתוועדות הכנה לקראת מבצעי. **ניצוצי רבי**

18 ילד לומד קודם כל ללכת, אחר כך לרוץ ואחר כך גם לקפוץ. כך גם בעבודת השם: צריך להתקדם באופן מדורג, עד שמגיעים לשיא והוא היכולת 'לקפוץ ולדלג' - לפרוץ את כל המחסומים והעיכובים בדרך הרוחנית. **מכתב מבואר**

22 הצייר הגיש לרבי בהתוועדות תמונת דיוקן של הרבי שהוא עצמו צייר. **תמונה מספרת**

וארט חסידות - 20 • עת לדעת - 23 • לוח חב"ד - 23 • שניים מקרא ואחד תרגום - 24 • זמנים ושיעורי השבוע - 32

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו
יו"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב
עורך: שלום בלוי

מו"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 1122 כפר חב"ד

6084000 • ISSN 7474-0793 • גיליון 1546

לתגובות, הערות וחומרים לפרסום: HitkashrutEdit@gmail.com

התמונות מפורסמות באדיבות חברת JEM ותודתנו נתונה להם

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד
לחיזוק ההתקשרות ל"ק אדמו"ר רבי
מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
צוקללה"ה נבג"מ ז"ע

"כאשר תאכל מצה שמורה – ייסגרו כל המאפיות של מצה פשוטה, כי כולם יאכלו מצה שמורה"

(מהתוועדות י' שבט תשי"ט – תורת מנחם, כרך כה, עמוד 39)

ה'תפילה'.

לגבי ה'תפילה' עצמה - בידועו שרצונו של הקדוש ברוך הוא הינו שהוא ילמד תורה ויקיים מצוות, הוא עושה זאת מפני שכך ציווה הקדוש ברוך הוא ולא ייתכן אחרת. הוא לא שואל אם יקבל עבור זה עולם הבא או שלא, ובוודאי שאינו מבקש בעבור זה שכר בעולם הזה.

אך יותר מכך, הדרישה היא שגם ה'אכילה' תהיה בשביל ה'תפילה' - שכל ענייניו יהיו בשביל קדושה.

לדוגמה: זה שיהודי יהיה 'גביר' [עשיר מפורסם], ובחוגים הפיננסיים כמו דן אנד ברדסטריט (חברה בינלאומית לניתוח מידע עסקי ודירוג פיננסי) ידרגו אותו ברמה הגבוהה, והוא יופיע ברשימת משלמי המיסים בשיעור של 95 אחוז - זו איננה התכלית שלשמה נברא. העושר מיועד בכדי שיוכל ללמוד תורה במנוחת הנפש, לקיים מצוות בהרחבה ולתת צדקה ביד רחבה.

ויתרה מכך, עליו לא להסתפק בעבודתו בעצמו, אלא להשתדל להשפיע גם על אחרים. שכן בהיותו גביר יהיה לו קל יותר להשפיע על אחרים. כאשר 'גביר' עושה שטות, אנשים אחרים עושים כמוהו. ואם כן, בוודאי שכך כאשר הוא עושה דבר נכון.

ולכן, כאשר יניח תפילין - יניחו כולם תפילין; כאשר ישמור שבת - ישמרו כולם שבת; כאשר יניח תפילין של רבינו תם - יתחילו כולם להניח תפילין של רבינו תם; וכאשר יאכל מצה שמורה - ייסגרו כל המאפיות של מצה פשוטה, כיוון שכולם ישתמשו במצה שמורה.

זוהי הכוונה "לאכול בשביל להתפלל" - שכל ענייני האדם וצרכיו צריכים להיות בשביל כל התורה והמצוות.

ולימוד נוסף מהסיפור הוא שכאשר רוצים לגדל ילדים באופן שאצלם ה'אכילה' תהיה בשביל ה'תפילה', זה תלוי באימא, שהיא בעצמה תתנהג ברוח זו ותחדיר בילדים עוד בקטנותם, בהיותם עדיין בעריסה, את הרגש שכל העניינים צריכים להיות בשביל להתקשר בקדוש ברוך הוא, ושאחרת, גם כאשר יש מה 'לאכול', אין בזה טעם. באופן כזה מגדלים ילדים כאלו שנעשים אחר כך גדולים בישראל, שיש להם במה להתפלל ויש להם מה לאכול.

כשהרבנית רבקה, רעייתו של אדמו"ר מהר"ש, הייתה בת שמונה עשרה, חלתה ביותר והרופא הורה שתאכל מיד בקומה משנתה. וכיוון שלא רצתה לאכול לפני התפילה, הייתה משכימה לקום, מתפללת ואחר כך אוכלת. אבל הדבר לא רק שלא הועיל לבריאותה אלא שגם פגע בשינה שלה. ואמר לה חמיה אדמו"ר הצמח צדק: "יהודי צריך להיות בריא ובעל כוח. על המצוות נאמר "וחי בהם", שצריך להחזיר חיות במצוות, ובשביל זה מוכרחים להיות בעלי כוח ובשמחה. אל תהיי מורעבת. מוטב לאכול בשביל להתפלל, מאשר להתפלל בשביל לאכול".

ענייני האדם מתחלקים באופן כללי לשני סוגים: העניינים שעושה בשביל הקדוש ברוך הוא, כמו לימוד התורה, תפילה וקיום המצוות; והעניינים שעושה בשביל עצמו, מה שהוא צריך באמת או מה שנדמה לו שהוא צורך עבורו.

הסוג הראשון הוא "תפילה", כי תפילה היא הפנייה וההתחברות אל הקדוש ברוך הוא, "דע לפני מי אתה עומד" - לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא. והסוג השני הוא "אכילה", כי כל מה שנצרך לאדם הרי הוא 'רעב' לזה, וכאשר מקבל את צרכיו זה משקט את רעבונו.

וביחס בין שני הדברים יכולים להיות כמה אופנים:

יכול להיות אופן שהאדם הוא מפוצל. כאשר לומד, מקיים מצוות ומתפלל, הוא לא שייך כלל לענייני העולם, עד שיכולים לחשוב שהוא צדיק גמור. אבל אחר כך, בבואו לענייני העולם כמו מסחר או אוכל, לא ניכר עליו שום עניין של קדושה, רוחניות ועדינות.

האופן השני הוא שיש שייכות בין ה'תפילה' ל'אכילה', אבל ה'תפילה' היא בשביל ה'אכילה'. שבכל נושא הוא מעיין בשולחן-ערוך ומתנהג כך בפועל, אבל הוא עושה זאת כדי לקבל אחר כך את צרכיו. בידועו שהוא זקוק לקדוש ברוך הוא, ושהדרך לקבל מהקדוש ברוך הוא היא לקיים את המצוות, לכן עושה כל מה שהקדוש ברוך הוא מצווה, כדי שאחר כך יוכל לבוא אל הקדוש ברוך הוא ולתבוע שייתן לו את כל מה שהוא צריך כתשלום עבור 'תפילתו'.

אך האופן הרצוי הוא שגם ה'אכילה' היא בשביל

קודם בעלי חיים, אחר כך האדם

פרשת תזריע ברובה עוסקת בדיני טומאה וטהרה של האדם, במצבים שונים.

כאשר שבים קצת לאחור, מגלים כי גם בסופה של הפרשה הקודמת עסקנו בנושא דומה. כך מסתיימת פרשת שמייני¹: זאת תורת הבהמה והעוף וכל נפש החיה הרמשת במים, ולכל נפש השרצת על הארץ. להבדיל בין הטמא ובין הטהר, ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל.

בפרשה הקודמת התורה פירטה את כללי הטהרה והטומאה של בעלי החיים: דגים, עופות, בהמות וחיות; ובפרשת תזריע התורה עוברת לדיני הטהרה והטומאה של בני האדם.

סדר הדברים מעלה מיד מחשבה: האם לא ראוי לדבר קודם על טומאת האדם וטהרתו, ורק אחר כך על אלה של בעלי החיים? הרי התורה ניתנה לנו בני האדם, ואך טבעי היה שהתורה תלמד אותנו קודם כל את דיני הטומאה והטהרה של האדם.

חז"ל הבחינו בכך, והסבירו זאת²:

כִּשְׁם שִׁיעִירָתוֹ שֶׁל אָדָם אַחֵר בְּהֶמָּה חַיָּה וְעוֹף, כֵּךְ תוֹרַתוֹ אַחֵר בְּהֶמָּה חַיָּה וְעוֹף.
הָדָא הוּא דְכָתִיב [וְהוּא שְׁנֵאמַר]: "זֹאת תוֹרַת הַבְּהֶמָּה", וְאַחֵר כֵּךְ "אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ".

הקדימות של בעלי החיים על פני האדם לא מתחילה בחומש שלנו, אלא הולכת הרבה אחורה. כבר בסיפור הבריאה אנחנו רואים את זה. בבריאת העולם, הקדוש ברוך הוא ברא קודם את הדגים, העופות והחיות, ורק בסוף - בסיום הבריאה, לקראת סוף היום האחרון של ששת ימי בראשית - נברא האדם.

אך כמובן, זה לא מספיק לנו כדי לתת תשובה לשאלה. משום שהשאלה נותרת בעינה ואף מתחזקת: מדוע באמת נבראו בעלי החיים לפני שנברא האדם?

את התשובה לשאלה הזו נצא לחפש. שאלת הנושא הזו מובילה אותנו בעצם לחשיבה ועיון על שאלה גדולה הרבה יותר, והיא מה מקומו של האדם בבריאה, ומיהו בעצם האדם.

שזינור כל קוטי שיחור

תורתו של אדם

מצוות התורה מקיפות את כל מעגל החיים, וכוללות גם הלכות הקשורות לבעלי החיים. גם בסדר הופעת המצוות בתורה, יש לימוד ומסר לחיים. הפרשה שלנו עוסקת בעיקר ב'תורתו של אדם', ואילו הפרשיות הקודמות עוסקות ב'תורתן של בהמה חיה ועוף'.

התורה מחדדת לנו כאן את מעמדו של האדם בהשוואה לשאר בעלי החיים, ומלמדת אותנו על הדרכים בהן אדם יכול להגיע להישגים אמיתיים ולהגשים את ייעוד בריאתו.

השיחה המלאה – בלקוטי שיחות, חלק ז, שיחה ראשונה לפרשת תזריע

עריכה:
הרב דויד אולידורט
הרב ישראל אריה ליב רבינוביץ

1. ויקרא, יא, מז.

2. ויקרא רבה, פרשה יד, א. הובא בפירושו רש"י בתחילת פרשת תזריע.

אורה הכבוד

הגמרא³ מביאה כמה הסברים לכך שהאדם נברא אחרון, אחרי כל בעלי החיים. נביא כאן כמה מהם:

אדם נברא בערב שבת. ומפני מה?

[א] שלא יהו המינים אומרים: שתף היה לו לקדוש ברוך הוא במעשה בראשית.

[ב] כדי שיכנס למצוה מיד.

[ג] כדי שיכנס לסעודה מיד. משל למלך בשר ודם, שבנה פלמרין ושיכללן, והתקין סעודה, ואחר כך הכניס אורחין.

נתחיל בהסבר הראשון. בני האדם נוטים לראות בעצמם יצור נעלה משאר הנבראים, כי אנחנו ניחנו בתבונה ובאינטליגנציה. גם כך זה גורם לנו לפעמים לטעות בהירות וליפול. גם כך, היכולות הטכנולוגיות שהאנושות פיתחה עשויה לבלבל אנשים לחשוב שהאדם הוא כמעט כל יכול. אך אילו האדם היה נברא ראשון, אנחנו יכולים לתאר לעצמנו איזו מחשבה הייתה עשויה לעלות אצל בני האדם: הנה, אנחנו עזרנו לבורא העולם ליצור את בעלי החיים. את הטעות הזו השם נטרל כשהביא את האדם לעולם שלם.

ההסבר השני אומר כך: בריאת העולם נמשכה שישה ימים. יום השבת היה יום המנוחה. השם רצה לברוא את האדם כמה שיותר קרוב לשבת, כדי שהאדם הראשון יוכל מיד לאחר בריאתו לקיים את מצוות המנוחה בשבת⁴.

הסיבה השלישית מדמה את האדם הראשון לאורח המרכזי, כוכב האירוע.

העולם הזה דומה לאירוע. חתונה, נניח. המשתתפים העיקריים בחתונה הם ללא ספק החתן והכלה. שניים בסדר החשיבות הם המשפחות, הקרובים והחברים. לאחר מכן באים נותני השירות: הזמר, התזמורת, הצלמים וההפקה. אחרים יבואו המלצרים והנהגים מספקי הציד, ולבסוף האחראים על שטיפת הכלים, על ניקיון וארגון האולם לאחר האירוע.

ומי מגיע ראשון לאולם? - הסדר בדיוק הפוך מסדר החשיבות: תחילה מספקי השירות, לאחר

מכן מגיעים המלצרים שעורכים את האולם, אחר כך מגיעים הצלמים, זר הפרחים, התזמורת, ומתמקמים באולם. אחר כך מגיעים הקרובים והמשפחה. רק כשהכול מוכן - ניתן האות, החתן והכלה נכנסים פנימה והחגיגה מתחילה.

זה נותן לנו מבט מיוחד על הבריאה כולה. הכוכבים וגרמי השמיים, ההרים והנהלים, והימים, העשבים, הצמחים, העצים, העופות, החרקים וכל ממלכת בעלי החיים - כולם חלק מ'ההפקה'. לכל פרט בבריאה יש חלק ב'אירוע'. כל פרט מוסיף יופי ושמחה, כל יצור הוא שימושי והכרחי לאירוע הזה. יש מהם שמוסיפים יופי וקישוט, כמו נופי בראשית עוצרי נשימה; יש מהם שהם כמו 'מלצרים', בעלי חיים המשמשים את האדם למחיה או שבעזרתם מקיימים מצוות שונות, כמו ציצית מצמר, ספר תורה מעור וסוכה מענפים; הכוכבים משמשים כנברשות ומקורות חשמל, וכן הלאה. ובני האדם - הם בעלי השמחה עצמם, הם כוכבי האירוע. האדם הוא העיקר, הוא זה שמגשים את הייעוד של הבריאה כולה - ודווקא משום כך הוא מגיע לאחר שכל השאר כבר נמצאים.

המכנה המשותף לכל ההסברים האלה הוא שהם מדגישים את יתרונו של האדם על פני כל השאר. רק האדם נועד לקיים את מצוות השם, האדם הוא בחיר הנבראים, ורק בו אפשר 'לחשוך בשותפות עם הקדוש ברוך הוא בבריאה.

אך יש גם גישה הפוכה לחלוטין, כפי שמיד נראה. הגישה הזו אומרת שהאדם נברא אחרון, כי הוא **אכן אחרון**. הוא לא הנברא הנעלה ביותר, אלא בדיוק להיפך.

האדם נחות מכולם

כך אומר המדרש, שאת חלקו הראשון קראנו בפתחה⁵:

אם זכה אדם - אומרים לו: אתה קדמת לכל מעשה בראשית.
ואם לאו - אומרים לו: יהוש קדמך, שלשול קדמך.

המדרש אומר שביום הראשון לבריאת העולם נבראה "רוחו של אדם הראשון", ואילו גופו נברא

3. סנהדרין, לח.

4. רש"י.

5. ויקרא רבה, שם.

אבל לא כבול אליה. לאדם ניתנה בחירה, והוא חופשי לרצות ולעשות כפי הבנתו ורגשותיו - לטוב ולמוטב. הוא יכול למלאות את רצון בוראו, אך יכול חלילה גם לעשות נזק. לאדם השם צריך לתת ספר חוקים, להדריך אותו איך להתנהג, וגם אז יש לו קשיים וניסיונות שלא תמיד הוא עומד בהם.

אם כך, באדם יש חסרון מובנה שמעמיד אותו בנחיתות מול כל שאר הנבראים. כל שאר הנבראים הם בהגדרה משרתיו של הקדוש ברוך הוא. אנחנו יכולים להיזכר בצפרדעים שקפצו לתוך התנורים במצרים, בצרעה ובעכביש שלימדו את דוד המלך על הדרך שבה השם מנהל את העולם, ועוד. ואילו האדם תמיד יכול למרוד, חלילה. רק לו ניתן הכוח לבחור, וזה כוח שעלול להיות הרסני. האדם יכול לבחור ברע ולהפיל את עצמו לתהומות שאף בעל חיים לא יכול להגיע אליהם.

שתי הגישות האלה מחדדות לנו את הדילמה: מי אני? - שואל את עצמו כל אחד מאיתנו. האם אני נזר הבריאה, 'החתן' של כל האירוע שבשבילו הכול נברא; או דווקא היצור הנחות ביותר, שאפילו יתוש ושלשול קודמים לו?

בירושלים שלפני יותר מארבע מאות שנה, נקלעה הקהילה היהודית למצב כלכלי קשה. ראשי הקהילה החליטו לשלוח שליח, שיגייס כספים בקרב יהודי חוץ לארץ להחזקת הקהילה. למשימה נבחר אחד מגדולי המקובלים באותם ימים, רבי אברהם גלנטי.

יצא רבי אברהם לנמל יפו, ועלה על ספינה שיצאה אל העיר הגדולה קושטא (איסטנבול) שבטורקיה, בה חיה קהילה יהודית עשירה ונדיבה. אלא שכאשר עגנה הספינה בנמל, הבחינו יושבי הספינה כי בעיר מתחוללת דרמה בלתי מוסברת. אנשים מתרוצצים אנה ואנה, וחיילים חמושים משקיפים מן הגגות.

אף אחד מהנוסעים לא העז לרדת מהספינה, אך לרבי אברהם גלנטי לא הייתה ברירה, הוא היה חייב למהר לבצע את משימתו, והוא ירד אל הנמל לבדו, בסירה קטנה.

הוא החל לצעוד לעבר מרכז העיר, ומיד

ביום האחרון. זה נועד להעביר לאדם מסר נצחי, שיעמיד אותו במקום. בכך שהאדם היה בעמדת המתנה עד שנבראו כל הנבראים האחרים. השם למעשה רומז לו: תראה כמה נמוך ונחות אתה. אפילו יצורים בלתי מפותחים העומדים בתחתית ממש, כמו יתוש ותולעת, היו כאן לפניך!

אדמו"ר הזקן מחדד את האבחנה הזו:

רבינו הזקן מבאר בתניא^א, שפחיתותו של האדם ביחס לכל שאר הנבראים, אפילו ביחס לבעלי חיים הטמאים, ואפילו ביחס ליתוש - אינה רק כאשר הוא עובר עבירה בפועל, אלא גם מצד זה ש"יכול להתאוות לדברים האסורים".

בכך בלבד די כדי שייחשב "גרוע ומשוקץ ומתועב יותר מבעלי חיים הטמאים ושקצים ורמשים". לפי שכל אלו - לא זו בלבד שאינם חוטאים בפועל, אלא אף "אינם יכולים לעבור כלל על רצונו יתברך".

כל בעלי החיים מונעים מאינסטינקטים, דחפים בלתי נשלטים בדרך כלל. הם מתנהגים בדיוק כמו שהשם יצר אותם. קמים בבוקר, מחפשים אחר המזון, אוכלים והולכים לישון. נזהרים מסכנות, מולידים צאצאים, מגנים עליהם ומגדלים אותם. לכל בעל חיים ישנו גלגל החיים המופלא שקבע לו הבורא, ויותר מזה הוא לא יודע לעשות, לא מסוגל לעשות, וגם לא מעוניין לעשות.

לכן, כל בעלי החיים עושים תמיד את רצון השם. הם ממלאים בדיוק את התפקיד שלשמו הם נבראו. הפרה אוכלת עשב בשדה, הדוב זולל דבש ביער, והכריש טורף דגים ברחבי האוקיינוס. גם כאשר פרה משתוללת ושוברת כלים, כאשר חלילה דוב מזיק לבני אדם או כאשר כריש תוקף - הם לא עוברים עבירה. כי הם בסך הכול כלים ביד הקדוש ברוך הוא, ושום דבר הם לא עושים בבחירה מודעת.

שונה מכל היצורים החיים הוא האדם. בעוד כל הבריאה היא מכונה מתקתקת שפועלת במדויק כפי מה שהשם טבע, בכל פרט ובכל רגע, האדם עומד כביכול מחוץ למערכת הזו. הוא חי בתוכה,

א. פכ"ט (לו, ריש ע"ב).

ב. פכ"ד (ל, רע"א).

בעלי חיים, כך יצר אותם הבורא. השם טבע בבעלי החיים יראת כבוד בפני האדם, כאשר צלם אלוקים ניכר עליו. אם האדם מתגבר תמיד על יצרו, שורה צלם אלוקים על פניו, והחיות מכבדות אותו ולא גורמות לו כל רע!"

הסולטן התפעל מאד מאישיותו של רבי אברהם. הוא ביקש ממנו להישאר בקרבתו, אולם הוא הסביר לסולטן את סיבת בואו לקושטא. מיד ציווה הסולטן למלא בעבורו תרמיל במטבעות זהב, ליווהו אל החוף ונפרד ממנו בכבוד גדול, וליהודי ירושלים הייתה הרווחה.

במתנה או מיגיעה

התשובה היא: תלוי איך מסתכלים.
נקרא את הדברים בלשונו של הרבי:

מעלתו של דבר יכולה לבוא בשני אופנים: [א] היא ניתנת בו מלמעלה - אם מצד התולדה או שניתנת במתנה לאחר היצירה, אך מבלי שהמקבל התייגע על כך. [ב] מצד עבודה; המקבל מתייגע כדי להשיגה ומקבלה מכוח יגיעתו.

בכל אחד משני האופנים יש יתרון מיוחד: היתרון במעלות שבסוג הראשון הוא, שמעלות אלו אינן מוגבלות. מאחר שהן באות מלמעלה, אין בהן כל הגבלות. מה שאין כן המעלות הבאות על ידי עבודה.

לאורך גיסא, היתרון במעלות הבאות על ידי עבודת האדם הוא בכך שהן בפנימיות. העניינים הניתנים לו במתנה מלמעלה, או הקיימים בו מצד התולדה - מאחר שהמקבל לא התייגע עבורם, יתכן שאין הוא "כלי" להם, וממילא אין הם נוגעים ונתפסים בו בפנימיותו. מה שאין כן המעלות שהושגו על ידי יגיעתו, הרי הן נוגעות וקשורות ונכנסות בפנימיותו.

יש מעלות שאותן קיבלנו במתנה משמיים: תכונות כמו כישורים שכליים, נשיאת חן, יופי

פגש בשני חיילים שהזהירו אותו לתפוס מחסה מיד, שכן שני אריות ברחו מגן החיות שבחצר ארמונו של הסולטן, והם משוטטים עתה בעיר ותוקפים כל עובר ושב.

לא סיימו החיילים לספר את אשר אירע, והנה נראה אריה אחד בקצה הרחוב. החיילים נעלמו מיד מהמקום, אך רבי אברהם נשאר על עומדו. האריה התקרב לעברו בצעדים קלים, ורבי אברהם עומד בשלווה במקומו. מאות זוגות עיניים מכל הגגות צפו במתרחש במתח ובדאגה.

האריה הגיע עד רבי אברהם, ושם כרע ורפץ לידו בשקט כמצפה לפקודתו. העיניים המבועתות שהציצו מחרכי החלונות והמרפסות, הפכו עד מהרה לנדהמות ומשתאות. בנחת הושיט רבי אברהם את ידו ואחז באוזנו של האריה, והאריה קם והלך אחריו. האנשים בכל הרחובות סביב לא האמינו למראה עיניהם. רבי אברהם החל לעלות במעלה הרחוב העולה לחצר הסולטן, ואז הופיע פתאום האריה השני.

שוב החסיר ליבם של הצופים פעימה. גם הסולטן עצמו, שהיה עם אנשיו בארמונו, צפה במתרחש. האריה השני, כקודמו, עצר בנחת ליד רבי אברהם, וזה תפס את אוזנו בידו השנייה, והמשיך בדרכו לחצר הסולטן, כששתי ידי אוחות באריות כאילו היו כבשים.

חצר הסולטן הייתה פתוחה, ולנגד עיניו של רבי אברהם נגלה כלובם הפתוח של האריות. חיש מהר הכניס את שני האריות פנימה, וסגר בעדם את הדלת.

קושטא נשמה לרווחה. התושבים ירדו מהגגות צוהלים, ורבי אברהם הוזמן להתייצב לפני הסולטן. רבי אברהם עמד לפני הסולטן בענווה, אוחז בתרמילו. הסולטן העתיר עליו שבחים ושאל: "מי אתה? כיצד הצלחת להשתלט על האריות? האם בכישוף עשית זאת?"

זקף רבי אברהם את גבו, הישיר מבט אל הסולטן ואמר: "חלילה לי! יהודי אני, והתורה אוסרת עלינו לעסוק בכשפים, וגם אינני קדוש בעל יכולות על טבעיות. מה שראית למול עיניך, זהו טבעם של

ג. ראה ע"ז (יט, א): נקראת על שמו כ' (של זה אשר) יהגה. ובפרש"י שם שטרך כ'. וראה תניא רפ"ה.

אנו מייקרים הרבה יותר. ברגעים של משבר או קושי בזוגיות, לא נמהר לוותר אלא יהיה חשוב לנו לשוב ולבנות ולפתור את הבעיות.

כאשר אנו רואים את הילדים שלנו גדלים ומתקדמים בחיים, הדבר מסב לנו עונג רב ואנו רווים נחת מההישגים שלהם, משום שאנחנו השקענו ועמלנו כדי לגדל אותם. אנחנו הרדמנו אותם בשעות לילה מאוחרות, אנחנו ישבנו איתם שעות כדי לספר להם סיפורים, ואנחנו דאגנו ששום דבר לא יחסר להם בבית, לא פיזי ולא רגשי.

אם נחזור לשאלה מיהו האדם: היצור הנעלה ביותר, או הנחות ביותר? - התשובה היא: גם וגם.

וזהו תוכן ההבדל בין שני הטעמים על בריאת האדם באחרונה:

כאשר מדובר על המעלות הבאות במתנה מלמעלה - אזי האדם נעלה יותר במעלות על שאר היצורים כבר מתחילת יצירתו.

תיכף משנולד, עוד בטרם מתחיל להתייגע, נמצאת בו הנפש האלוקית, שהיא חלק אלקה ממעל ממש.

ואף על פי שאחר כך ביכולתו למרוד בקונו, חס ושלום - והרי זה חסרון עצום שאינו קיים בשום נברא אחר - מכל מקום, אין הוא מאבד משום כך את מעלתו בתולדתו, מעלת נשמתו, שכן אפילו בשעת החטא היא באמנה אתו יתברך.

אך כאשר מדובר אודות סוגי המעלות הבאות מצד עבודה, הנה ביחס אליהן אין האדם בתחילת יצירתו נעלה יותר מכל הנבראים. ואדרבה, מהותו בגילוי היא היותו חומר העלול לחטא. ולכן יש לפרש, שהטעם שנתהווה באחרונה הוא בכדי שיאמרו לו: "יתוש קדמך".

האדם קיבל 'בירושה', בגנטיקה שלו, מעלות רבות ונפלאות. מלבד מעלת התבונה והאינטליגנציה, לאדם יש גם מעלות רוחניות נעלות הרבה יותר. יש לו ערוץ תקשורת עם הקדוש ברוך הוא, יש בו נשמה אלוקית שהגיעה

ומידות טובות. אפילו נסיבות החיים, כמו הזכות להיוולד במשפחה חמה, אוהבת ותומכת, הזכות לחיות במדינה מתקדמת שבה קל יותר להגיע להישגים אישיים. לא נקפנו אצבע כדי להשיג את היתרונות הללו, הם ניתנו לנו על מגש של כסף.

כך גם בחיי התורה והמצוות. לכל יהודי יש נשמה אלוקית, שנותנת לו כוח ורצון להתקרב להשם. כמו כן, יהודי שנולד בסביבה של יראת שמיים, והורגל משחר ילדותו לחיות חיים של תורה ומצוות, זכה במתנה גדולה. אלו יתרונות שהשם נתן לנו, ללא כל מאמץ מצדנו.

אך יש מעלות אותן אנו משיגים רק כתוצאה מהשקעה ומאמץ. מציאת בת זוג ובניית קשר זוגי נכון ומספק, בניית קריירה כלכלית, רכימת קשרים, רכישת השכלה ומיומנויות מסוימות. על כל אלו הזענו, טרחנו והתאמצנו, עד שהשגנו אותם, בסייעתא דשמיא.

כך גם בעבודת השם. החלטה טובה שקיבלנו ושמרנו עליה בעקביות עד שנהפכה לחלק מחיינו, ידע תורני שצברנו על ידי התמדה בשיעורי תורה, או מידה טובה בה הרגלנו את עצמנו. אלו מעלות נפלאות שהשגנו בעמל ויזע.

אילו מעלות יקרות וחשובות יותר? האם המתנות אותן קיבלנו ללא מאמץ, במתנה משמיים, או המעלות בעבורן השקענו והתאמצנו? גם באלה וגם באלה יש יתרון וחסרון.

המעלות שניתנו לנו על מגש של כסף הן הרבה יותר איכותיות. הן מתנות שמגיעות מושלמות, בצורה שיכולה להגיע רק מלמעלה, כזו שאנחנו לעולם לא היינו מגיעים אליהן בעצמנו.

אדם שלא זכה להיוולד למשפחה חמה ואוהבת או שסבל ילדות קשה, יתקשה מאד להשלים את החסך הזה. אדם שלא התברך בכישורים שכליים או בנשיאת חן טבעית, יתקשה מאד לרכוש אותם על ידי מאמץ. גם כשישיג מעמד או השכלה, זה לא יהיה זה. מתנות כאלה הן לא משהו שאפשר לרכוש או לייצר.

אך מצד שני, יש מעלה גדולה בהישגים אליהם אנו מגיעים בעצמנו. להישג שהשגנו בכוחות עצמנו אנחנו מרגישים מחוברים יותר, הוא יקר ואהוב עלינו הרבה יותר. הוא פשוט שלנו!

הקריירה שבנינו בעשר אצבעות, הזוגיות שטיפחנו במשך שנים, המיומנויות שרכשנו בעמל ויזע - הן שלנו. הן פרי עמלנו. לכן הן יקרות מאד בעבורנו. כסף עליו עמלנו והזענו

מגן עדן להתלבש בגופו. ואם מסתכלים על הצד הזה של האדם - הוא נברא אחרון כי הוא הנעלה מכולם, חתן השמחה.

אלא שכל המעלות הללו עוסקות בפוטנציאל של האדם, בכך שיש לו יותר מכולם את היכולת והכוחות להתקרב לקדוש ברוך הוא. אבל חובת ההוכחה היא עליו. כאשר אדם נברא, זה רק פוטנציאל שגלום בו. אם הוא לא יתחיל לעבוד ולהזיע, כל זה לא ימומש.

אדם שלא עובר תהליך בחייו, שלא מתעסק במימוש הפוטנציאל, בגילוי הנשמה, בהתקרבות להשם - עלול למצוא את עצמו בדרך למטה. במקום להתעלות ולהתקרב אל השם, הוא עלול להידרדר עד כדי התנהגות נגד רצון השם, חלילה. הפתגם אומר: גנב איננו מי שיודע לגנוב, אלא מי שגונב בפועל. למדן איננו מי שמסוגל ללמוד, אלא מי שלומד בפועל. האדם מסוגל להתעלות ולהתקרב להשם, אך כל עוד לא יתאמץ ויעשה זאת - הוא יישאר רחוק.

לעומת זאת, בעלי החיים עם בואם לעולם מתחילים למלא את רצון השם. הם לא צריכים להביא את הפוטנציאל שלהם לידי מימוש, שכן הוא ממומש באופן טבעי. ולכן אדם שלא התחיל לעבוד את השם, הוא נחות משאר כל בעלי החיים, שכן בפועל הוא רחוק מהשם ולא עושה את רצונו. כשאדם נברא, יש לו עוד דרך ארוכה ללכת כדי להתקרב להשם, ואילו בעלי החיים נושמים את נשימתם הראשונה כמשרתים של הקדוש ברוך הוא.

אם מסתכלים מהכיוון הזה - אכן, "אפילו יתוש קדמך".

אז בסיכומו של דבר, לאדם יש יתרון עצום שהוא גם החיסרון המובנה שלו. המעלה שלו היא היכולות שניתנו לו. לאדם יש הרבה יכולות פוטנציאליות, הרבה מתנות שקיבל מהשם. אך מנגד, יש לו חיסרון גדול. כדי לממש את הפוטנציאל הזה ולעשות את רצון השם בפועל, הוא צריך לעבוד ולהזיע. זה לא בא לו טבעי ובקלות.

החיסרון הוא גם יתרון

כעת נתקדם שלב נוסף ונראה כיצד הרבי מלמד אותנו שאפילו החיסרון המובנה הזה של האדם הוא למעשה יתרון גדול:

ענין עמוק יותר בדבר:

מצד הכלל "סוף מעשה במחשבה תחילה", מובן שלפי כל הטעמים (גם לפי הטעם שיצירת האדם באחרונה היא מצד "יתוש קדמך") בהכרח לומר שיצירת האדם באחרונה היא מצד מעלתו - היותו תכלית המכוון של כל הבריאה.

אלא שההבדל בין השיטות השונות הוא: לפי הטעם "כדי שיכנס לסעודה מיד" וכיצא בזה, יש באדם מצד עצמו - תיכף משנוצר - מעלה על כל הנבראים, שכן מעלת נשמתו קיימת בו תמיד.

ולפי הטעם "יתוש קדמך", הרי אדרבה, מצד עצמו הוא תחתון יותר מכל הנבראים, מצד היות גופו מחומר גם ביותר. ומה שהוא דווקא עלה במחשבה תחילה, הרי זה מצד העילוי ששיג על ידי זה שיעבוד עבודתו תחילה".

והעילוי שאליו יגיע על ידי עבודתו, קשור בפרט זה גופא שמצד גופו הוא תחתון יותר מכל הנבראים. מצד זה גופא שגוף האדם הוא מחומר גם, תחתון יותר מיתוש - הנה כאשר הוא פועל שהאדם שנוצר מן האדמה יהיה לאדם מלשון "אָדָמָה" לעליון¹, הרי הוא מחדש מציאות חדשה².

1. נוסח פיוט לכה דודי.

2. ועפ"י יובן מה שגם ר' שמלאי אומר (ב"ר פ"ח, א) "כשם שקילוסו כו' כך ברייתו כו'" - אף שזה שקילוסו בא לבסוף מורה על מעלתו - כי גם לדעת ר"ש, בריאת האדם באחרונה היא מצד מעלתו.

ועפ"י יומתק מזה שבב"ר שם נאמר הלשון "כך ברייתו" - ולא "יצירתו" כהלשון בויק"ר שם (וכלשון הכתוב אחר וקדם צרתני), כי "יצירה" הוא בח' גילוי (צורה), ובחי' "בריאה" - מחשבה והעלם. ולכן, כשמדבר אודות פחיתות האדם, שזה יש בו בגלוי (משעת ההתהוות) אומר "יצירתו"; וכשמדבר אודות מעלתו (אבל - שאינה עדיין בו בפועל עכשיו, רק תבא ע"י עבודתו) - להיותו תכלית המכוון (עלה במחשבה), אומר הלשון ברייתו.

ח. ועפ"י יובן גם הלשון "כשם שקילוסו כו' כך ברייתו כו'":

ד-לכאורה: אף שהפירוש "כשם" (ולא "מפני") הוא, שאותו הטעם לזה שקילוס האדם היא אחר קילוס הבהמה כו' מטעם זה עצמו גם ברייתו היא באחרונה, מ"מ, מכיון שהקילוס הוא אחרי הבריאה, למה תולה הבריאה בהקילוס -

כי בזה מבאר, שמעלת האדם היא לא מצד תולדותו כ"א מצד עבודתו. שלמות שנברא בחומר גם וכו' מ"מ גם הוא מקלס להקב"ה (ואז דוקא, לאחר קילוסו, הקילוס שלו הוא נעלה יותר מהקילוס של בע"ח), ועי"ז דוקא נשלמה כוונת ברייתו.

ובזה יובן גם המשך דברי המדרש (ב"ר) שם, שבתחלה מביא מאמרו של ר' שמואל "אף בקילוס כו'" [כלשון ר' יוחנן (מקור היוחסין) בויק"ר שם], דמזה שתולה קילוסו בברייתו מוכח שבברייתו מצד עצמו יש מעלה; ועל זה מביא אכ"כ מאמר ר' שמלאי "כשם שקילוסו כו' כך ברייתו כו'", שהמעלה הוא מצד שמקלס, מצד עבודתו, כנ"ל.

ט. ש' עשרה מאמרות מאמר אכ"ח פל"ג ועוד. ש"ה חלק תושב"כ סוף הדרוש צאן וסוף. ובכ"מ.

האמת היא שזה המנוע הכי חזק בעבודת השם. עצם העובדה שהיו לך קשיים שלא עמדת בהם, שנפלת ונכשלת, ובכל זאת עשית 'מהפך' וחזרת לחיי תורה ומצוות, הופכת את המצוות שלך ליקרות הרבה יותר.

העובדה שהאדם הוא נחות ונמוך מכל היצורים, העובדה שהוא לא עובד את השם באופן טבעי, דווקא היא גורמת לך שהמצוות שלו הן חידוש, הן דבר לא מובן מאליו, ולכן הקדוש ברוך הוא רווה נחת ועונג מיוחדים דווקא מהן. זה שאפילו "יתוש קדמך", ולמרות זאת עלית בסופו של דבר על המסלול הנכון - הופכת כל מעשה פשוט בחיך לאהוב ויקר אצל הקדוש ברוך הוא בכפלי כפליים.

בחור צעיר שהתחיל לחזור בתשובה נכנס לפגישה עם הרבי, ושאל: "רבי, למה קשה כל כך לחזור בתשובה? למה אני נתקל כל הזמן בהפרעות, בקשיים ובהתמודדויות?"

"מה אתה הכי אוהב?", שאל הרבי בתגובה. "אני אוהב אומנות, בעיקר ציור", השיב הבחור.

"איזה צייר הכי אהוב עליך?", שאל הרבי. "פיקאסו", הוא ענה.

"ואיזה ציור של פיקאסו אתה הכי אוהב?", המשיך הרבי. והבחור תיאר את הציור "השקיעה", הציור האהוב עליו. "בציור רואים חוף ים. השמש שוקעת, זוג ילדים משחקים בחול, זוג זקנים הולכים להם, והילדים שמשחקים לא מתייחסים לזקנים שפוסעים לידם. דור הולך ודור בא, השמש שוקעת אך מחר היא תזרח שוב. יצירה מדהימה".

שאל אותו הרבי: "אם ליד פיקאסו, בזמן שהוא צייר את הציור, היה עומד מישהו עם מצלמה ופשוט מצלם את התמונה המרהיבה הזו, עם השקיעה, הילדים, הזקנים - מה לדעתך היה מדויק יותר? הציור של פיקאסו או התמונה הפשוטה של המצלמה?"

"ברור שהתמונה", ענה הבחור.

"ומה שווה יותר, הציור המקורי או התמונה הזו?", המשיך הרבי להקשות, והבחור ענה מיד: "התמונה שווה גרושים, הציור כמה

בפיט לכה דודי, שאנו אומרים בקבלת שבת, נאמר: "סוף מעשה - במחשבה תחילה". הפירוש הפנימי לך הוא: כל דבר שמגיע בסוף - הוא חשוב ונעלה יותר. השבת שמגיעה בסוף השבוע היא הנעלית ביותר, וכך גם האדם שנברא בסוף הוא הנעלה ביותר בבריאה.

זה מביא אותנו למסקנה, כי זה שהאדם נברא אחרון - זה **רק** מפני מעלתו. אם תמיד הדבר שמגיע אחרון הוא זה הנעלה והחשוב ביותר, הרי שהאדם הוא חשוב ונעלה יותר **גם** בזה שיש לו יכולות, **וגם** בזה שקשה לו לממש אותן. במילים אחרות, גם "יתוש קדמך" זו מעלה, לא חיסרון. הכיצד?

אם עד עכשיו הסתכלנו על המרחק בין הפוטנציאל של האדם לבין המימוש שלו כמעלה וחסרון, קעת אנחנו מבינים שעצם זה שהאדם מסוגל לחטוא ולא לממש את הפוטנציאל הגלום בו - הוא יתרון גדול.

זה שיש לאדם יכולות אדירות ונשמה קדושה זוהי מקפצה, שיכולה להרים אותו לגבהים רוחניים עצומים. וגם זה **שיש לאדם קשיים** במימוש היכולות הללו, והן לא זורמות לו באופן טבעי - זו מקפצה נוספת שיכולה להביא אותו גבוה ורחוק עוד יותר.

ניקח כדוגמה יהודי שנולד למשפחה פשוטה, ש'טעם' גם דברים אחרים בחייו, שלא הורגל להדר בכל מצווה, ואולי גם לא ממש ברור לו שלשמור שבת זו ממש חובה ותפילין בכל יום זה 'חוק בל יעבור'. כשיהודי כזה מתחיל לשמור שבת כהלכתה, הוא משקיע ומזיע בעבודה ויוצר כאן משהו חדש, לא מובן מאליו. ייתכן ששבת אחת שלו יקרה אצל הקדוש ברוך הוא יותר מכמה שבתות של צדיק בנם של צדיקים.

אדם שבאמצע החיים התחיל להניח תפילין, ומאז לא פספס יום - להנחת התפילין שלו יש מעלה גדולה ונפלאה ביותר. זוהי מצווה שבאה בעמל וביזע, והיא יקרה מאד בעיני השם, כי זה לא מובן מאליו בכלל. יהודי מוכשר ומבריק שלומד תורה בכיף ובקלות, אכן מגשים את הפוטנציאל שלו. אך אדם שיש לו כישרונות ממוצעים וקשה לו לשבת וללמוד, ובכל זאת הוא משקיע ולומד - כל דף גמרא שלו שווה זהב.

אדם שעבר תקופה של ירידה בחייו, בה נכשל וחטא והתרחק מהשם - כפי שרק בן אדם מסוגל - יכול להיות שבור ומאוכזב מכך. אך

מהקל אל הכבד

לאחר שהבנו שהחיסרון המובנה של האדם יכול להפוך דווקא למקפצה שתעלה אותו הכי גבוה, נוכל להבין טוב יותר מדוע התורה משאירה את דיני טומאת האדם לסוף:

הסדר שבו יהודי מתחיל ולומד תורה הוא מן הקל אל הכבד. הן בתוכן הלימוד, והן באופן הלימוד.

וכשם שהסדר בכללות הלימוד בתורה הוא מלמטה למעלה, כן הוא גם הסדר בלימוד הפרשיות.

תחילה באים העניינים הקלים יותר, ורק לאחר זיה הקשים מהם. ולכן "תורתו (של אדם) נתפרשה אחר תורת בהמה חיה ועוף", כי הביורור - "להבדיל בין הטמא ובין הטהור"⁶ - של בהמה חיה ועוף, קל יותר מהביורור של האדם, מאחר ש"אינם יכולים לעבור כלל על רצונו יתברך".

הגישה החינוכית ללימוד התורה היא הדרגתיות. כך נאמר במשנה⁷ לגבי סדר הנושאים הנלמדים: "בן חמש שנים למקרא, בן עשר למשנה, בן שלש עשרה למצות, בן חמש עשרה לגמרא". כך גם נאמר בגמרא⁸ לגבי רמת הלימוד: "לעולם ילמד אדם תורה, ואחר כך יהגה". בתחילת הדרך יש ללמוד בצורה שטחית, ורק לאחר מכן יש לגשת לעומק הדברים⁹.

גם כאן, התורה שומרת על אותו קו מנחה. תחילה 'מטפלת' התורה בבעלי החיים, משום שהם המקרה הקל יותר לטיפול ולתיקון. לבעלי החיים אין התמודדות עם אתגרים בהגשמת רצון השם מהם. רק אחר כך התורה ניגשת לחלק המורכב יותר, תורת האדם - היצור המתוסבך, שדרכו רצופה בקשיים והתמודדויות, שכל הישג שלו כרוך במאמץ ובמאבקים.

מיליונים!"

והרבי הסביר: "אתה יודע למה? כי מצלמה לא יכולה לעשות שגיאות. היא מכונה, היא עובדת על אוטומט. בן אנוש יכול לעשות שגיאות וטעויות, והוא טועה. לכן יצירה שלו שווה כמה מיליון דולר. כשצייר מצייר, הוא משקיע את כל כולו בציור. אבל מצלמה היא בסך הכל רובוט".

"כל הכישלונות והניסיונות שתיארת לא אמורים להפיל אותך", סיים הרבי, "בכל פעם שאתה נכשל, אתה לומד שאתה בן אדם, שמסוגל להיכשל, ולכן המעשים שלך יקרים וחשובים מאד. הכישלון שלך, הוא זה שעושה את האור!".

שתי ה'מקפצות' הללו מתחדדות כאשר הן באות לידי ביטוי בעולם החינוך.

כל אבא יודע שיש שני סוגי ילדים: יש ילד טוב, ילד בעל כישרונות או עם תכונות נוחות יותר, ויש ילד עם כישרונות חלשים או עם אופי בעייתי יותר.

בדרך כלל, הנטייה היא להשקיע יותר בחינוכו וטיפוחו של הילד המוכשר והנח, זה שמסוגל לקצור ציונים גבוהים יותר ולהגיע רחוק. באופן טבעי ניתנת לילדים כאלו תשומת לב רבה, מפתחים את הישגיהם ומעלים אותם על נס.

אך הדברים שלמדנו כעת, הם תזכורת עבורנו שלא 'לשכוח' את הילד ה'חלש'. אומנם יתכן שההישגים שלו לא יהיו גבוהים ונוצצים, אך דווקא לכן, כשהוא ישיג ציון טוב, כשהוא יצליח למלא משימה כראוי, הדבר יסב לנו עונג ושמחה גדולים הרבה יותר. לעיתים, דווקא הילד ה'חלש' מסב לנו נחת ואושר מיוחד.

6. אבות, סוף פרק ה.

7. עבודה זרה, יט.

8. ראה רש"י שם.

9. ראה בארוכה לקו"ש [המתורגם] ח"ז ע' 22 ואילך ובהערות שם. יא. ס"פ שמיני.

בכל דור ודור

מאמר "בכל דור ודור" תשמ"ה

מצוות זכירת יציאת מצרים היא מצווה תמידית הנוהגת בכל אדם ובכל יום, ותנהג גם בבוא הגאולה, כפי שאנחנו אומרים בהגדה של פסח: "כל ימי חיך - להביא לימות המשיח". במאמר "בכל דור ודור" משנת תשמ"ה, מבאר הרבי את עניין יציאת מצרים האינדיבידואלית ואת משמעותה גם לעתיד לבוא.

א. כאלו הוא יצא היום

חובה על כל יהודי לראות את עצמו כיוצא ממצרים מדי יום ביומו. משמעות הדברים היא שבכל יום יהודי צריך להתמודד עם העוונות והחטאים שעשה, שהם מפרידים בינו לבין הקדוש ברוך הוא. הדרך לכך היא לעשות תשובה, בדרך של 'שבירה' ויציאה מכל העבירות - ובכך להאיר את אור הנשמה גם בגופו.

יציאת מצרים הרוחנית היומיומית: לגלות את הנשמה האלוהית ולנצח את היצר הרע

בכל דור ודור (ופרש כבוד קדשת אדמו"ר הזקן בספר התניא¹: **בכל יום ויום**), **חיב אדם לראות עצמו כאלו הוא יצא (היום) ממצרים**².

ומביא בזה כבוד קדשת אדמו"ר הצמח צדק³ (בדבור המתחיל "להבין ענין נפש האלקית")... דאופן עבודת הנפש האלקית עם הנפש הבהמית הוא ענין יציאת מצרים⁴ שבכל יום⁵.

כי שמה תאמר: איך אוכל להתחזק ולנצח הנפש הבהמית, אחרי ש"עוונותיכם מבדילים [ביניכם לבין א-להיכם]"?

ב. להביא לימות המשיח

בעבודה הרוחנית, 'יציאת מצרים' היא עבודה סיזיפית יומיומית של מאבק והתמודדות עם היצר הרע. בחסידות נקראת צורת העבודה הזו בשם "אתכפייא" - כפייה עצמית של האדם להתנהג כפי רצון השם גם נגד רצונו ורגשותיו.

לעומת זאת, בעתיד - בימות המשיח - תהיה

7. החידוש של יציאת מצרים הוא עניין אחד עם עבודת התשובה. כאילו נאמר שזה גופא החידוש של יציאת מצרים, היכולת לעשות תשובה. (לכאורה מכיוון שיציאת מצרים זה גילוי השם שלמעלה מהעולם ולמעלה מכל גדר וגבול, והגילוי של זה אצל יהודי מאפשר לו לנצח ולפרוץ כל גדר וגבול, ולמעשה: לחזור בתשובה).
8. לכאורה כמבואר בתחילת המאמר שבכל יום צריך אדם להתמודד מחדש עם הגוף והנפש הבהמית, ומכיוון שההתמודדות מצריכה 'פריצה' ויציאת מצרים - הרי שיש לנו יציאת מצרים בכל יום.
9. זוהי התשובה על השאלה מהפרק הקודם: כל אחד חייב לעשות תשובה, וזו גם ההוכחה שכל אחד יכול לעשות תשובה - זוהי המשמעות של גילוי הנשמה בגוף ושל יציאת מצרים.

1. תניא פרק מז.
2. פסחים קטז, ב במשנה. סדר ההגדה של פסח.
3. הוא בעל ההילולא של י"ג ניסן - שבו נאמר המאמר הזה.
4. והוא דרוש אדמו"ר הזקן, שכתבו הצ"צ בתוספת הערות משלו ('הקדמה ללקוטי תורה לג' פרשיות' - נדפס גם באור התורה בראשית, ו, תתרכ, א אילך. 'אור וחיות' בהעלותך תשע"ח).
5. מה שמתחדש בפרק הזה, כפי שנראה, הוא שהתפשטות הנשמה בגוף איננה פעולה פשוטה - אלא היא פעולה של 'יציאת מצרים'. כשהנשמה רוצה להתגלות בגוף היא חייבת לעשות זאת בתנועה של פריצה, של שבירת המיצר!
6. "דקאי (בעקף) על פרשה שלישית של קריאת שמע שיש בה יציאת מצרים" ועל כן תיקנו רבותינו לאמר מדי יום, כדי להזכיר יציאת מצרים - וכפי שיתבאר.

התגלות שלמה של האלוקות ולא תהיה כלל טומאה בעולם, ולכן לא תהיה עבודה של התמודדות עם רע אלא רק עבודה של "אתהפכא", שהיא הפיכה של הרע עצמו לטוב.

לפי זה נשאלת השאלה: מדוע בימות המשיח יזכירו את יציאת מצרים, שהיא לכאורה רק שלב מקדים בעוד עבודת ה"אתהפכא" שתהיה לעתיד היא העבודה המושלמת?

יציאת מצרים היום – אתכפייא; יציאת מצרים בעתיד – אתהפכא

והנה¹⁰, ענין יציאת מצרים ישנו גם לעתיד לבוא.

ובמאמר רבותינו זכרונם לברכה¹¹ על הפסוק¹² "למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך" – "להביא לימות המשיח", דמזכירין יציאת מצרים לעתיד לבוא.

דלכאורה¹³ צריך להבין¹⁴:

דהנה אף שבזמן יציאת מצרים "נגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו וגאלם"¹⁵, שהיה גלוי בחינת "כבודו ועצמו" שלפני הצמצום, עד לעצמותו ומהותו יתברך ממש –

מכל מקום, למטה (מצד בני ישראל) היתה יציאת מצרים באופן ד"כ ברח העם¹⁶, שפּרְחוּ מן הרע, משום שחששו מההשפעה דמצרים (חס ושלום, רחמנא לצלן), דהינו בחינת אתכפייא בלבד¹⁷...

לעתיד לבוא בימות המשיח, תהיה השלמות

10. לפי מה שהתבאר עד כה עולה שענין יציאת מצרים קשור להתנגדות של הגוף לגילוי הנשמה – ואם כן מתעוררת השאלה: מהו ענין יציאת מצרים לעתיד לבוא? – וכפי שיבואר בהמשך הפרק.

11. ברכות יב, סע"ב.

12. פ' ראה טז, ג.

13. השאלה והתשובה דלהלן הן תקציר מהמאמר שנאמר בהתוועדות "א ניסן שקדמה להתוועדות הזו.

14. "כמובא גם במאמר כבוד קדשת מורי וחמי אדמ"ר נשיא דורנו, וגם במאמרים שלפניו".

15. הגדה של פסח.

16. בשלח יד, ה. על פי תניא פרק לא: "בחינת יציאת מצרים שנאמר בה 'כי ברח העם' דלכאורה הוא תמוה: למה היתה כזאת? וכי אילו אמרו לפרעה לשלחם חפשי לעולם לא היה מוכרח לשלחם! אלא מפני שהרע שבנפשות ישראל עדיין היה בתקפו בחלל השמאלי כי לא פסקה זוהמתם עד מתן תורה, רק מגמתם וחפצם היתה לצאת נפשות האלהיות מגלות הסטרא-אחרא היא טומאת מצרים ולדבקה בו יתברך".

17. וכמבואר בכל מה שלמדנו עד עכשיו שיציאת מצרים היא התמודדות עם הרע שבאדם.

ד"את רוח הטמאה אעביר מן הארץ"¹⁸,

ובעבודה – היא בחינת אתהפכא, שגם הרע נהפך לטוב. וכמו שכתוב "בכל לבבך – בשני יצריך"¹⁹, שגם היצר דהפך הטוב נהפך לטוב, ועוסק בזכיות, עד שידונות נעשין כזכיות ממש.

שאלה: אם כך, מדוע יזכירו את יציאת מצרים לעתיד לבוא?

ואם כן, למה מזכירין אז יציאת מצרים, אף על פי שהמצב בזמן יציאת מצרים היה באופן דאתכפייא בלבד?

ג. אור הנר

גם לעתיד יזכירו את יציאת מצרים, משום שיש מעלה גדולה בעבודת אתכפייא (גאולת מצרים) על פני עבודת אתהפכא (גאולה שלמה).

אתכפייא דומה לאור הנר, שהוא מעשה ידי אדם; ואתהפכא דומה לאור היום, שהוא מעשה ידי הקדוש ברוך הוא. ובנמשל, משמעות הדברים היא: כל הישג בדרך העבודה של אתכפייא תלוי במאמץ האישי של האדם וכרוך בהתמודדות ובמאבקים, וגם ההתמדה בו תלויה בהמשך המאבק.

ודווקא משום כך, ישנם שני יתרונות משמעותיים לעבודה של אתכפייא: היתרון הראשון: כל הישג הוא הישג אמיתי. למרות שהאור איננו תמידי ונצחי אלא עשוי לכבות, הצד השני של המטבע הוא שדווקא משום כך יש בכך חידוש שהאדם בעצמו יכול להדליק את האור. היתרון השני: ההישגים הרוחניים בעבודת אתכפייא עולים במאמץ ובטרח, וכרוכים במלחמה עם הכוחות המתנגדים, והמלחמה קשה ביותר. ודווקא משום כך, זה חושף כוחות חזקים מאד אצל האדם.

לכן, גם בגאולה העתידה יזכירו את יציאת מצרים, משום שגם כאשר מגיעים לשלב המושלם של אתהפכא, צריך להמשיך את הלהט והחיוניות של המאבק בראשית הדרך.

18. זכריה יג, ב.

19. ואתחנן ו, ה – משנה ברכות ט, ה.

המעלה של אתכפיא על אתהפכא: ההתלהבות במאבק ובניצחון

והבאור בזה: דהמעלה דיציאת מצרים, ש'לכן זיכרונה לעתיד לבוא, היא משום שיש מעלה באתכפיא על אתהפכא.

דהנה²⁰, רבותינו זכרונם לברכה²¹ המשילו הגאולה ממצרים לאור הנר, והגאולה דלעתיד לאור היום.

ובפשטות, הטעם לדבר כי אור יום אינו ככה ואין בו שנויים, וכך הגאולה העתידה אין אחריה גלות; מה שאין כן אור הנר אפשר שיכבוהו, וכן היתה גם גאולת מצרים.

אמנם, אף על פי כן יש מעלה באור הנר על אור היום:

[א] דאור היום הוא מעשה ידי הקדוש ברוך הוא; מה שאין כן אור הנר הוא מעשה ידי אדם, ותלוי ברצונו של האדם להדליק את הנר ד"נר מצוה ותורה אור".

ולכן, אף שאפשר שאור הנר יכבה, מכל מקום האדם ב"ח עבודתו מנצח במלחמתו ומדליקו, עד שנעשה נר הדולק ומאיר²².

[ב] ועוד זאת במעלת העבודה דאתכפיא, שבאה על ידי מלחמה, ועל ידי שהאדם מתאמץ בנפשו לפי כחו לנצח את המנגד, שזה מגלה את הכחות הכי נעלים שבו.

והרי אפילו טירחא קלה אצל בן אברהם יצחק ויעקב ובת שרה רבקה רחל ולאה, נחשבת לטרח רב ביותר והתאמצות גדולה.

כי אפילו כשיש לבני ישראל בני חיי ומזוני רוחי [= משפחה, בריאות ופרנסה בשפע], וחסר אצלם רק מה שאינם נמצאים על שלחן אביהם,

20. ומדי באמת אותה מעלה שיש באתכפיא על אתהפכא?

21. מדרש תהלים לו, י (מתורגם): "אמר ר' יוחנן: כך היה, באחד שהיה מדליק נר וכבה, מדליק וכבה, אמר: עד מתי אני מאבד זמני בנר הזה, ממתי אני לאור השמש, ואני הולך לאורה, כך ישראל נשתעבדו במצרים, ועמד משה וגאלם, וחזרו ונשתעבדו [בבבל, ועמדו דניאל חנניה מישאל ועזריה וגאלם, וחזרו ונשתעבדו] שמו קדוש וישראל, ואין אנו מבקשין ואסתר וגאלם, חזרו ונשתעבדו ביון, ועמדו חשמונאי ובניו וגאלם, חזרו ונשתעבדו באדום הרשעה, אמרו ישראל הרינו נתייגענו מהיוותנו משתעבדין וגאלין, וחזרו ונשתעבדנו, עכשיו אין אנו מבקשין לגאולת בשר ודם, אלא גאולנו ה' צבאות שמו קדוש וישראל, ואין אנו מבקשין (מעתה) שיאיר לנו בשר ודם מעתה, אלא שיאיר לנו הקדוש ברוך הוא, שנאמר כי עמך מקור חיים באורך נראה אור, וכתוב א"ל ה' ויאר לנו".

22. הנר הוא חומר חשוך בעצם, היכולת האנושית היא לקחת דבר חשוך כמו הנר, ולהפוך אותו לדבר המאיר. וזהו הכוח המיוחד שקיים רק בנר הפשוט ולא באור היום. שכן השמש היא דבר מאיר ומואר בעצם, אין כאן חידוש, ורק בנר יש את החידוש הזה של להפוך חומר פשוט לאור (וראה בהרחבה בספר הערכים ח"ב [כרך ג' עמוד שד-שמח]).

כמאמר רבותינו זכרונם לברכה²³ שהם "כבנים שגלו מעל שלחן אביהם" - הרי זה כבר ענין של גלות מבהילה ביותר ושעבוד מבהיל ביותר.

ובפרט קשנשתלשל מזה עד לדגות הכי תחתונות²⁴.

ומזה מוכן בנוגע למלחמה ויציאה מזה, שהיא מלחמה גדולה ועצומה.

ומטעם זה מזכירין יציאת מצרים לעתיד לבוא, כי גם קשתהיה מעלת האתהפכא, עדן צריך לזכר את ההתלהבות שבניצחון המלחמה דאתכפיא.

ד. אני אני הוא

הכוח להפוך חושך לאור, להאיר את 'אור הנר' בכל עת, הוא מכוח הנשמה שהיא "נר השם". ובפרט בהתבוננות בכך שהקדוש ברוך הוא בעצמו מוציא ממצרים היום, שמכוח זה מתבטלות כל ההסתרות, וזו ההכנה לגאולה העתידה שבה יתגלה הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו.

והנה, זה שהאדם דוקא יכול להדליק את הנר ד"נר מצוה ותורה אור", הוא משום שהנשמה היא "נר ה' נשמת אדם".

ולכן בכחו ויכולתו להדליק את הנר ד"נר מצוה ותורה אור", ולהאיר את החשך שבתוכו, והחשך שמסביבו, ועד לחשך הנמצא בחלקו בעולם ובכל העולם כולו... בכל עת שירצה.

ובפרט קשמתבונן שהוא יצא היום ממצרים, ובאופן ד"אני אני הוא"²⁵, "אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים", "אני אני הוא" המוציא את כל אחד ואחד ממצרים שלו.

ואז בטלים כל המסכים המסתירים. לא רק מסכים פשוטים, אלא גם כל המסכים והצמצומים שבכל סדר ההשתלשלות.

ועל ידי זה באים לקיום היעוד "כימי יצאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות". הנינו באופן ד"נגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו וגאלם"... על ידי הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, בלי התלבשות ומסכים ופרגודים וכו', ותהיה גאולה שאין אחריה גלות, גאולה האמתית והשלמה, ובמהרה ביימנו ממש.

23. ברכות ג, סע"א.

24. כלומר למצב שבו יהודי נמצא במציאות שיכול לעבור עבירה.

25. כלשון הצמח צדק

תכנון מבצעי הפסח

[על-ידי הילדים] עבור 'מעוֹת חִטִּים', ובפרט שכללות העניין ד'מעוֹת חִטִּים' נכלל בין ענייני הפסח שצריכים לעסוק בהם שלושים יום לפני החג...

אולם כאן הוסיף הרבי דבר חידוש:

מכיוון שנמצאים כאן גם מבוגרים, לאחר בר-מצווה ובת-מצווה - שעליהם בוודאי מוטל החיוב לעסוק מיד לאחר פורים ב'מבצע פסח' בכלל, ובעניין ד'מעוֹת חִטִּים' -

הנה באופן יוצא מן הכלל יתנו לכל אחד ואחת מהנוכחים מטבע אחד, ביחד עם הצעה - שתהיה זו התחלה טובה לנתינתם עבור 'מעוֹת חִטִּים' הרבה פעמים ככה.

הרבי סיים באיחול שעניין זה יזרז את הגאולה, ואז יקויים הייעוד "אפס כי לא יהיה בך אביון", היינו שאף יהודי לא יהיה זקוק ל'מעוֹת חִטִּים' חס ושלום, מכיוון שיהיה מספיק כסף כדי לחגוג את חג הפסח באופן של חירות והרחבה.

תלמידים בחופש

"לפלא שאינו מזכיר מלה בנוגע לימי הפסח בישיבת תומכי תמימים ותלמידי[ה]" - כתב הרבי למשפיע הרה"ח ר' שלמה חיים קסלמן, בכ"ח בניסן תשי"ט, בתגובה למכתבו מאסרו חג הפסח של אותה שנה ('אגרות קודש' כרך כא עמ' תלב. 'ימי תמימים' כרך ב' עמ' 395).

הרבי מוסיף ומבהיר:

אף שבטח חלק חשוב נסעו לביתם, בכל-זאת תקוּתִי שקבלו הוראות בהנוגע להתנהגותם.. [ומסיים הרבי:] ובפרט אלו שנשארו בכותלי הישיבה.

בשנת תש"ל העלו עסקני חב"ד בארץ הקודש רעיון לקיום ערב חב"ד בירושלים בחודש ניסן. במענה על-כך נתקבלה הוראה ממזכירות הרבי ('ימי תמימים' עמ' 258):

אם אפשר לשתף עניין המצות שמורות ו-50 שנה [=להסתלקות כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע (בשנת

לתכנון מבצע פסח ו'מעוֹת חִטִּים' יש לערוך התוועדות מיוחדת. כך עולה מדברי הרבי, שסיים את התוועדות שבת פרשת ויקהל-פקודי תשמ"ג (התוועדות תשמ"ג כרך ב' עמ' 1139) במילים האלה:

בוודאי תיערך התוועדות כדי להחליט באופן מסודר אודות כל הפעולות ד'מבצע פסח', כולל העניין ד'מעוֹת חִטִּים' וכו'.

וביחד עם ההתעוררות אודות 'מבצע פסח', יעוררו גם אודות שאר המבצעים, כפי שהוזכרו לעיל.

וכדי לקשר את ההתוועדות והאסיפה הנ"ל עם התוועדות זו [=של הרבי] - ייקחו משקה מהתוועדות זו [הרבי העניק את המשקה והמזונות להרב דוד שי' רסקין, ולפני כן איחל:] ויהי רצון שכל הפעולות בזה ייעשו מתוך שמחה וטוב לבב, ומכיוון ששמחה פורצת גדר - הרי זה באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, פריצת כל הגדרים כו', היינו, שהעבודה היא באופן ד"ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה" - גם כאשר נמצאים בזמן הגלות, ומזה באים - בקרוב ממש - לקיום הייעוד "עלה הפורץ לפניהם", בגאולה האמיתית והשלימה על-ידי משיח צדקנו, ומתוך שמחה וטוב לבב.

מוקדם יותר, בסיום התוועדות פורים של אותה שנה (שם עמ' 1098), אמר הרבי:

כאן המקום להזכיר אודות (1) לימוד הלכות חג הפסח, (וכן 2) אודות הפעילות ד'מבצע פסח', ובמיוחד (3) 'מעוֹת חִטִּים' (כפי שהוזכר גם בשנה שעברה, ובכל שנה ושנה).

בנוהג בלתי רגיל נהג הרבי, כאשר במהלך כנס 'צבאות השם', שהתקיים בט"ז באדר (שם עמ' 1104), אמר:

בהמשך למדובר לעיל אודות נתינת ג' מטבעות לכל אחד ואחת מכם, ובהצעה לתת ב' מטבעות לצדקה. . מכיוון שכנס זה נערך באותו יום שבו חל חג הפסח [=כעבור ל' יום], ובהמשך למוזכר לעיל אודות הפעילות ד'מבצע פסח" - מן הראוי שמטבע אחד [מ'בין] ב' המטבעות שנותנים לצדקה] יינתן

תר"פ) שיחול בב' ניסן . . אם יהיו עניינים אלו ויזכו יהודים במצה שמורה, אפשר לעשות הדבר.

ואכן מנחה הערב הזכיר את עניין המצה-שמורה, וכן בסיום הערב, בפתחי היציאות מן האולם, חולקה לכל אחד ואחד מצה שמורה בצירוף מכתב מוועד כפר חב"ד (כמדווח שם עמ' 272) [וראה עוד שם עמ' 260; 261; 263; 265; 270; 271 - 285; ועוד].

על חלוקת מצה שמורה בכלל באותה שנה דווח לרבי בי"א ניסן תשל"ל (ימי תמימים' עמ' 274):

"חלוקת המצה שמורה בארץ-הקודש מתנהל כסדרו כפי השנים שעברו. ועד כפר חב"ד, ואנו [=הנהלת ישיבת תומכי תמימים] וצא"ח מחלקים המצות לפקידים, חברי-כנסת, שרים וכו' והעומדים איתם במגע במשך השנה".

מבצע מצה רב-היקף בצפת

חג-הפסח תשל"ד היה החג הראשון שחגג הרה"ג ר' אריה לייב קפלן ע"ה בארץ הקודש, לשם נשלח על-ידי הרבי בקיץ שקדם לו, כדי לייסד את קריית חב"ד בצפת.

מעניין לקרוא את הדיווח ('קריית חב"ד בצפת', תשורה מיום כ"ט טבת תשס"ט, עמודים 151-152) שכתב הרב קפלן בכ"ט בניסן תשל"ד לרבי על מבצע מצה בצפת, ובמיוחד את אופן שריפת החמץ "עם לולבו של כ"ק אדמו"ר שליט"א הניתן בשביל צפת - בפרסום - כהוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א".

"..מבצע מצה - חילקנו 2,500 מצות באזור, מהם כ-1,000 במעונות-עולים בכל איזור הצפון, במסגרת חמ"ה, וכ-1,500 במסגרת צא"ח.

"חילקנו בכמה כיתות בבתי ספר (אלו שנתנו לנו תמורתם - דאם לא כן אין לדבר סוף). עסקה בזה במיוחד מרת רחל הענדל. חילקנו לכל העובדים בעירייה ובמשרדים ממשלתיים בצפת, ובנצרת - ביחד עם צא"ח דשם. חילקנו לכל הנמצאים בבתי חולים, ולהיות שזה היה כמה ימים לפני חג-הפסח וביתניים מביאים חמץ להחדרים וכו', ורבים מהם שאינם יכולים לשמור המצות כו', לכך החלטנו לסדר העניין עם המטבח בבית-חולים, שביחד עם המנה המוגשת לכל אחד בליל חג הפסח תוגש לו גם מצה אחת בתוך השקית המיוחדת עם המודפס בו וכו'.

"חילקנו לחוגי צעירים, חוג של חיילים שיש לנו קשר איתם (על-ידי ר' זלמן סטמבלר). בערב חג-הפסח חילקנו לכל החיילים שהגיעו לביתם לקראת החג. הת' מנחם אפריים בייטש עמד בצומת שבו עוברים כל הנכנסים לעיר ולידו שלט גדול הכתוב בו "שי לחייל - מצה שמורה לליל הסדר - מוגש ע"י צעירי אגודת חב"ד". נוסף לזה חילקנו לכמה וכמה אנשים פרטיים שיש לנו קשר איתם. כמה מהנשים הלכו למשפחות השכולות והאלמנות בצפת לחלק להן כו'...

"בערב חג הפסח עשינו שריפת חמץ עם לולבו של כ"ק אדמו"ר שליט"א הניתן בשביל צפת - בפרסום - כהוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א, וכמה אנשים באו לשרוף החמץ שלהם אצלנו בגלל זה שעשינו השריפה בפומבי בכיכר שסמוך לבית הכנסת.

"אריה לייב קפלן, עיר הקודש צפת ת"ו".

מצה שמורה בשליחות הרבי

הנה הוראות הרבי שנמסרו על-ידי הרב חודקוב להרב אפרים וולף בטלפון בח' בניסן תשל"ג (ימי תמימים' כרך ו' באדיבות המערכת): "על-ידי הרב גרוזמן שי' נשלחו המצות, מהמצות כבר הורידו חלה, שלא יעשו שום דבר עם המצות ולמסור אותם לר' שלמה שי' מיידנצ'יק, ויעשו בזה כהוראה הבאה: לחלק לאלה שמקבלים כל שנה ושיהיה על-ידי שליח מיוחד, להרב זוין, לשז"ר, לד"ר דובקין, לגב' זלדה מישקובסקי [בת דודתו של הרבין], והר"ר שלמה הורישטיין [מנתניה], 1 עבור ר' שלמה מיידנצ'יק שכר טרחה עבור שליחותו.

"נוסף לזה נשלח עוד 50 פאונד, 18 פאונד מזה לנחלת הר חב"ד וסביבותיה, היתר לכפר חב"ד כמרכז לכל המקומות כמו ירושלים וכו'. החלוקה תהיה לכתחילה.

"לחלק קמחא דפסחא: 7,200 ל"י לעולים חדשים מנחלת הר חב"ד, 7,200 ל"י לעולים חדשים מכפר חב"ד, 3,000 ל"י לשאר נצרכים מכפר חב"ד כמרכז למקומות אחרים.

"חלוקת המצות בנחלת הר חב"ד תיעשה על-ידי ועד נחלת-הר-חב"ד בצירוף הרב שלהם. בכפר חב"ד על-ידי ועד הכפר בצירוף הרב".

החסידי באותם ימים, הרב צבי הירש גנזבורג (נדפס בספר 'דיוקנו של חסיד', תשס"ח, עמ' קד-קה):

"ביום ו' ערב חג-הפסח בשעה חצי הי"א ביער כ"ק אדמו"ר את חמצו במרתף שב-770 בתנור האינסניירייטאר (תנור מיוחד המיועד לשריפת אשפה). לפני השריפה נתן ללייב גרונר את כל העיתונים שנתקבצו אצלו במשך השנה, וכאשר ירד למרתף הביא אתו גם את הפידיונות מכל השנה ובעצמו השליך את הכול לתנור ובמקל ערבב את החמץ והפידיונות שישלוט בהם האור, ואז אמר את היה-רצון [=של ביעור חמץ].

"בשעה השלישית התפלל תפילת המנחה בצבור ואחר כך התחיל לחלק את המצות-מצווה שנאפו לאחר חצות במאפיית ר' יהושע קארף. בהיכנסו נתן עבדיו וביקשתי עבור אבינו שי' ועבור האחים ודודנו שבארץ-ישראל יחיו, ונתן לי כמה חתיכות עבורם ואמר א' כשר' און א' פרייליכ'ן פסח, ואחר-כך ביקשתי עבור גיסי יח' ונתן לי ואמר שוב: א' כשר' און א' פרייליכ'ן פסח."

ובטלפון נוסף נמסר:

"לחלק מצות בבתי רפואה. אפשר לבאר שם עניין מיכלא דאסוותא, עם כל ה'שוונג', שיהיו שלוחים בכל מקום: בתי חולים, בתי כלא, מושבי זקנים, בתי יתומים. למסור למנהלים שיקבלו חלקי שמורה לעודדם. אצל ילדים שהגיעו לחינוך אפשר להסביר [=את המסר של מצה שמורה?]."

בדיווח של הר' אפרים וולף מט' ניסן תשל"ה (ימי תמימים שם) כתוב לאמור:

"המצות שמורה מכ"ק אדמו"ר שליט"א נתקבלו על-ידי הגב' שפירא תח' וחלקנו אותם לריכוזים בהתאם להוראות שנתקבלו. ליחידים נמסור בעזרת ה' גם כן: הרב זוין, הרב חן, משפ' מישקובסקי, בנו של שיף [=ילד שאמר "מה נשתנה" בהתוועדות הרבי בתשל"ב], ר' בן ציון שניאורסאהן, וכן ליחידים שמסרנו פעם ה[ד"ר] דובקין וה[ד"ר] רוטמן."

ערב פסח בצל הקודש

כך תיאר בשעתו ביומנו משנת תשי"ח, האברך

איפה ההתקשרות שלך?

חדש!

עושים מנוי ומקבלים את
הגיליון למייל מדי שבוע

או בואטסאפ: 051-5415770 chabadisrael.co.il/alonichabad

גם בעבודת השם – כמו ילד שלומד ללכת, ואז לרוץ ואחר כך לקפוץ

(מכתב כללי לחוג הפסח תשמ"ז)

העניין של חיפזון: עניין ולימוד נוסף מחיפזון דחוג הפסח - במכתב דחוגה"פ ה'תשל"ו; ה'תשמ"ו (הגש"פ - קה"ת ה'תשמ"ז - עמ' תרסח ואילך. שם עמ' תתפג ואילך). ועוד.

חיפזון: כמ"ש (בוא יב, א) "ואכלתם אותו בחיפזון": "כי בחיפזון יצאת מארץ מצרים" (ראה טזג, א). וראה בהנסמן בהערות למכתב ר"ח ניסן ה'תשמ"ו (הגש"פ הנ"ל עמ' תתפג).

פסח - על שום שפסח: משנה פסחים קטז, ריש ע"ב. הגש"פ פיסקא פסח שהיו אבותינו אוכלים. ובפרש"י עה"פ בוא שם: הקורבן הוא קרוי פסח על שם הדילוג והפסיחה בו ואתם עשו כל עבודותי לש"ש דרך דילוג וקפיצה זכר לשמו שקרוי פסח. וראה תו"ח שמות רה"א. סה"מ אע"ת ע' סו ואילך. ובכ"מ.

קול דודי: שה"ש ב.ח. ושייך ליצי"מ - ראה פרש"י עה"פ. מכילתא עה"פ בוא שם. יל"ש עה"פ בוא שם (רמז קצט). יל"ש ישעיהו עה"פ (ישעיהו נבי, ב) כי לא בחיפזון תצאו (רמז תעו).

דילוג, קפיצה: ראה לקו"ת שה"ש (טו, סע"ב) עה"פ "מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות", בביאור החילוק בין דילוג לקפיצה (ממשנה אהלות פ"ח מ"ה וירושלמי ביצה פ"ה ה"ב).

בחינוך... משנה כו' אבות ספ"ה: בן חמש (שנים) למקרא, בן עשר למשנה כו'. רמב"ם הל' ת"ת פ"א ה'. הל' ת"ת לאדה"ז בתחילתו.

ל"רץ לדבר מצווה: ראה אבות פ"ד מ"ב. שו"ע (וראדה"ז) או"ח ס"צ ס"ב (ס"ג). וראה לקו"ת ח"ז עמ' 371 ואילך.

יציאת מצרים ברוחניות: ראה תניא פמ"ו, ובהנסמן במכתב עש"ק י"א ניסן ה'תשמ"מ הערה ד"ה יצי"מ (הגש"פ הנ"ל עמ' תשנז).

ובחזית בחיים: ניצבים ל' ט.

בקנאה; תאוה; וכבוד: שמוציאין את האדם מן העולם - אבות פ"ד מכ"א.

ישנו עניין מיוחד שאנו מוצאים רק בחג הפסח, ולא בחגים אחרים: העניין של **חיפזון**, עד כדי אופן של **דילוג**. כפי שהדבר מצוין בשמו של החג: **"פסח - על שום שפסח** הקדוש ברוך הוא על בתי אבותינו במצרים", שבתי בני ישראל ניצלו מבין בתי המצריים באופן של דילוג. וכפי שהדבר רמזו ביחס לכללות הגאולה מגלות מצרים, בפסוק "קול דודי הנה זה בא (הנה בא הקדוש ברוך הוא להביא את הגאולה) **מדלג על ההרים**..."

מהליכה לריצה לקפיצה

ומהי משמעות החיפזון והדילוג בעבודת השם של כל יהודי?

ישנם כמה אופנים של תנועה: הליכה, ריצה, דילוג, קפיצה.

כאשר ילד נולד, אין הוא תחילה בָּגֶדֶר [בתחילה הוא כלל לא מתנסה בתנועה] של הליכה, ועל אחת כמה וכמה [ובוודאי שאיננו] בגדר של ריצה וקפיצה. במשך הזמן הוא מתחיל לצעוד וללכת, מאוחר יותר הוא מסוגל גם לרוץ, ולאחר מכן גם לקפוץ.

כך גם ברוחניות - בחינוך של ילד, מאלף-בית למקרא, ממקרא למשנה כו', וכך גם בקיום המצוות והנהגה טובה. הוא מתקדם כל העת באופן של 'הליכה', עד שהוא נעשה ל"רץ לדבר מצווה", והוא ממשיך להתקדם ולעלות גם למעלה מזה מדרגה לדרגה עד לאופן של "קפיצה" לדרגה הנעלית ביותר - שהיא דרגה של יציאת מצרים ברוחניות, שמשמעותה היא **"יציאה ממצרים וגבולים"** [פריצת המחסומים וההגבלות], כך שאת כל העניינים של תורה ועבודה וגמילות חסדים הוא עושה בשלמות ובזריזות הגדולה ביותר, דבר שהוא **חיפזון דקדושה**, ובקדושה.

ריצה לכיוון הלא נכון

כיוון שהקדוש ברוך הוא רוצה שאדם יעשה את כל הנדרש ממנו באופן של **בחירה**, כפי שהתורה אומרת "ובחרת בחיים" - וכדי שתהיה אפשרות של בחירה הכרחי הרי שתהיינה גם אפשרויות אחרות, בלתי רצויות - אֶפְשָׁר אפוא הקדוש ברוך הוא גם מציאות של חיפזון של **היפך הקדושה**.

לפיכך... ייתכן שאדם ימצא צידוק להיות רץ לכיוון בלתי רצוי, לדברים בלתי רצויים, עד כדי כך שהוא ירוץ לשקוע רחמנא ליצלן בקנאה, תאוה וכבוד. וחושך הגלות הוא גדול כל כך, עד שהוא מרמה את עצמו בצידוקים משונים, עד ש'מלביש' אותם בלבוש של טוב [הוא עוטף את הריצה השגויה שלו בצידוקים מוסריים וערכיים], וטוען אשר, אדרבה, כל

הביאור מופיע בגופן כזה. מילים שעוזרות לשטף הקריאה הכנסנו ללא סוגריים, מילים שמבארות מושגים או מילים - מופיעות בתוך סוגריים.

מה שהוא חושב, אומר ועושה הוא טוב.

הסימנים לבחירה בכיוון הנכון

אבל הקדוש ברוך הוא, שהוא עצם הטוב [הטוב המושלם], הרי אינו רוצה שאנשים יהיו שרויים בחושך, ונתן אפוא את התורה (מלשון הוראה), שהיא "תורת חיים" ו"תורה אור", המלמדת את האדם איך לנהוג, עד לחיי יום-יום, ומאירה את כל העניינים באופן מאיר ובהיר, כדי שהאדם יוכל וירצה לבחור לו את הדרך הנכונה, ו"בחרת בחיים".

וכדי להקל את הבחירה, קבעה התורה שלושה סימנים להכיר לפיהם באדם אם הוא... מוסר כהלכה את מה שהתורה אומרת ומצווה. שלושת הסימנים הם [שלוש התכונות שחז"ל נתנו כזיהוי לעם ישראל]: **"ביישנים, רחמנים, גומלי חסדים"**... או שהוא אומר שלא כהלכה, להיפך מן התורה, וסימניו של אדם כזה הם: עזות פנים, ואכזריות, ושונא את הבריות ואינו גומל להם חסד.

הסימנים כרוכים זה בזה

כרגיל [בדרך כלל], ישנם שלושת הסימנים ביחד.

כפי שאנו רואים, שמי שהוא **ביישן** באמת - משום שהוא יודע שכל מהותו של יהודי היא הנשמה האלוקית, שהיא **חלק אלוה ממעל ממש**, המחיה אותו - הרי הוא חש יראת בושט עמוקה. הוא חש את ה"דע לפני מי אתה עומד, לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא", והוא חש זאת בתפילתו וכן גם בלימודו, וכן גם, להבדיל, באכילתו וכו', משאו ומתנו [בעבודה ובעסק]. ממילא, כתוצאה מאותה בושט פנימית הרי הוא בד בבד [תוך כדי כך] גם **רחמן** - הוא מרחם על עצמו, על נפשו האלוקית הנמצאת בגלות בגוף. ובוודאי שהוא בעל רחמנות על הזולת, שכן הוא מבין והוא חש את הַחֶסֶד לזולת. וממילא, מאחר שהוא חש את האמפטיה לזולת, הרי הוא **גומל חסד** ומסייע לזולת ברוחניות ובגשמיות.

כך גם במי שמתחיל בגמילות חסדים באמת, הרי הדבר קשור ברגש של רחמנות, וכך גם ברגש של ביישנות. כי המניע לכל זה הוא כאשר הוא רואה בזולת מעלות טובות ואינו שוכח את החסרונות שלו עצמו, ובכלל ועיקר - הוא אינו שוכח את העובדה שהוא **שלוחו של הקדוש ברוך הוא** למסור לזולת את החסדים והצדקה שהקדוש ברוך הוא ייעד עבורו.

התורה (מלשון הוראה): ראה רד"ק לתהלים יט, ח . ספר השרשים שלו ערך ירה. גו"א ר"פ בראשית בשם הרד"ק. וראה זוהר שבהערה הבאה.

תורת חיים: ראה זח"ג נגב : אמאי אקרי תורה בגין דאורי וגלי במאי דהווה סתים כו', **חיים** - דכל חיים דלעילא בה אתכלילו ומנה נפקין כו'.

תורה אור: משלי ו, כ. ג.

שלושת הסימנים הם: ביישנים, רחמנים, גומלי-חסדים: כן סדרם הרמב"ם הל' איסור"ב פ"ט הי"ז. אבל בגמרא (יבמות ע"א, ה) הסדר: רחמנים, ביישנים וגומלי-חסדים. ולהעיר, שכהסדר ברמב"ם - כ"ה בדב"ר פ"ה, ד. וכו' בבית שמואל אה"ע ס"ב סק"ה. ובבבב"ר פ"ה, ד. (כבד): ירושלמי קידושין פ"ד ה"א - הסדר הוא כמו בגמרא יבמות. וראה לקמן במכתב. - נתבאר בהתוועדות ש"פ ויק"פ, פ' החודש התשנ"ז.

עניינם ע"פ חסידות - ראה תורת הבעש"ט על מאחז"ל זה (ספר השיחות התש"ג עמ' 161. כש"ט הוצאת קה"ת הוספות סי' פ): פ"ה הבעש"ט במאחז"ל שלושה סימנים יש באומה זו - הרחמנים והביישנים וגומלי-חסדים. הרחמנים - שבנ"י מרחמים על הנשמה שירדה מרום מעלתה בעמדה לפני ה' בגן ה' וירדה בסתר המדרגות להתלבש בגוף אשר מעפר יסודו וסופו לעפר. ביישנים - שהם מתביישים מנר אלוקים אשר על ראשם ומטיבים מעשיהם בקיום המצוות. גומלי-חסדים - דנשמת אדם העליון אשר על דמות הכסא תלמודם להעלות את גופם וכל צרכיו, נוסף על חלקם בעולם, כפי גזירת ההשגחה העליונה במקום זומן, לזככם ולהאירם באור תורה ועבודה, וראה לקוטי לוי"צ אגרות עמ' שלא.

עזות פנים ... ואינו גומל להם חסד: רמב"ם הל' איסור"ב שם. טושו"ע אה"ע ס"ב ס"ב.

ואכזריות: ברמב"ם לפנינו: או אכזריות, אבל בכת"י תימן: ואכזריות. וכו' בהוצאת פרענקל - עפ"י כתבי יד. וכו' הגרסא בטושו"ע שם. ולהעיר מרמב"ם שם פ"ב הכ"ד: לפי שראה עזות ואכזריות שהיתה בהם.

הבריות ("בעלמא" "הרחוקים... ועבודתו"): תניא פ"ב.

כרגיל ... יחד: להעיר מבית שמואל אה"ע ס"ב סק"ה: וכל שאין לו ג' סימנים אלו אין ראוי לדבק בו, צ"ל שאין לו ג' סימנים כלל, אבל אם יש א' מסימנים אלו ראוי לדבק בו.

ובעץ-יוסף לעין-יעקב ליבמות שם: והוא אמר זה מסביר דנפשי, והוא מפורש בבבב"ר רב פ"ה, ד (כבד): ואלו אין בהם אחד מאלה מיד עמד וירחק. וביפה-תואר שם.

- ולהעיר - מלשון הרמב"ם הל' איסור"ב פ"ט הי"ז: ובגבעונים... לפי שהעיוז פניהם ולא נתפייסו ולא רחמו... ולא גמלו - היינו שלא היה בהם אפילו סימן א'.

חלק אלוה ממעל ממש: תניא רפ"ב.

"דע לפני מי אתה עומד", בתפלתו: ראה ברכות כח, ב.

באכילתו וכו' משאו ומתנו: ראה רמב"ם הל' דיעות פ"ג ה"ב-ג. שם רפ"ה. טושו"ע או"ח סרל"א. שו"ע אדה"ז או"ח סקנ"ו ס"ב. וראה או"ח לה"מ עה, ב ד"ה עוד נראה לי (בהוצאת קה"ת התש"מ ואילך - סרנ"ב).

נפשו האלוקית ... בגלות בגוף: ראה תניא פל"ז (מח, סע"א). פמ"ז. אגה"ק ס"ד. ובכ"מ.

שלוחו של הקב"ה: ראה נתנחמא ויגש ו. לקו"ת ר"פ ויקרא. ד"ה יוצב שם מזבח תרמ"ד (סה"מ) - ליקוט ע' יג ואילך, תרנ"ה (סה"מ תרנ"ה ע' נו ואילך). ועוד.

שלוחו של הקב"ה כו': ראה אור-החיים עה"פ (משפטים כב, ד) אם כסף תלווה. אלשיך עה"פ משלי יח, ז. ד"ה ארשב"ג תר"צ פ"ג (סה"מ) קונטרסים ח"א קיט, א. וראה גם סה"מ תרנ"ה עמ' כב. ועוד. וראה "היום יום" טו אייר.

בלי חכמה יש נגעים

אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו
לנגע צרעת והוצא אל אהרן הכהן או אל אחד מכניי הכהנים (ויקרא, פרק
יג, פסוק ב)

על פי פנימיות התורה, הסיבה הגורמת לנגעי הצרעת היא הסתלקות אור החכמה. מידת החכמה היא הביטול של האדם לאלוקות. הביטוי לזה הוא שהאדם מבטל את עצמו ואת שאיפותיו, ולמרות התשוקה שלו להתעלות ולדבוק באלוקות עד כדי כלות הנפש, הוא עושה את רצון השם ומקיים את המצוות בתוך העולם. לכן, כשאר מסתלק אור החכמה - גם לרצון עילאי של קדושה עלולות להיות תוצאות לא טובות כמו הנגעים. אפשר לראות דוגמה לכך מאדם שמתלהב מאד בתפילה, וכתוצאה מזה הוא עלול להיסחף ברגש של גאווה או התלהבות לא רצויה.

(הרבי - לקוטי שיחות, כרך יז, עמוד 163)

חלק מהתיקון

וראה הכהן והנה כסתה הצרעת את כל בשרו וטהר את הנגע כלו הפך
לבן טהור הוא (פרק יג, פסוק יג)
אין בן דוד בא עד שיתהפך כל המלכות למיעוט. אמר רבא: מאי קרא?
"כלו הפך לבן טהור הוא" (גמרא, מסכת סנהדרין, דף צו)

אפשר לפרש את התופעה הזו בשתי דרכים, הפוכות זו מזו. אפשרות אחת היא לומר שהמצב ירוד וגרוע כל כך, עד שאין ברירה, כביכול, אלא שהקדוש ברוך הוא יביא את הגאולה. האפשרות השנייה היא שככל שהגאולה מתקרבת, אנחנו הולכים ומבחינים בכך שרק אנחנו מאמינים ויודעים שהשם אחד, ואילו כל שאר הכוחות והרשויות שאינם תחת מלכות שמים נחשבים ל"מינות". זהו חלק מתהליך הבירור והתיקון לקראת הגאולה, אז נתקן את העולם כולו לעבוד רק את השם.

(הרבי - לקוטי שיחות, כרך לב, עמוד 82)

פרשת מצורע

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו, והוצא אל הכהן. ויצא הכהן אל מחוץ למחנה, וראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע (פרק יד, פסוקים ב-ג)

זאת תהיה תורתו של מוציא שם רע (גמרא, מסכת ערכן, דף טו)

הצרעת היא תחילת התיקון

פרשתנו עוסקת בדיני ההיטהרות של המצורע, ובכל זאת שם הפרשה הוא "מצורע" - שמבטא יותר מכל דווקא את טומאתו של המצורע.

מה זה בא ללמדנו? הנגעים שבאים על המצורע אינם רק

ווארט חסידות

רעיונות קצרים מתורת החסידות על פרשת השבוע - רעיון אחד לכל יום

כתגם חסידי מביא לצלילות הדעת ו"מנקה" את הלב.

הנהגה טובה חסידית מאירה את הבית.

ניגון חסידי מחזק את התקוה והבטחון, מביא שמחה ומעמיד את הבית ואת בני הבית בקרן אורה.

(היום יום כ"ב תמוז בשם הרבי הר"ש ב"ע)

עונש על התנהגותו, אלא יש להם ייעוד לתקן את ההתנהגות השלילית ולגרום לאדם לחזור בתשובה. ועל כן, הצרעת והטומאה עצמן הן כבר חלק מתהליך התיקון וההיטהרות - ולכן פרשת הטהרה של המצורע נקראת דווקא בשם "מצורע".

(הרבי - לקוטי שיחות, כרך כב, עמוד 71)

תקן עצמך ויתקן חברך

התורה רומזת לנו כאן מה עלינו להבין ולעשות כאשר אנו רואים משהו רע אצל מישהו אחר:

מהי "תורת המצורע" - כלומר, כאשר אדם רואה אצל מישהו אחר משהו שדורש תיקון, כיצד הוא יוכל להוציא רע?

"ביום טהרתו" - עליו להסיק מכך שאותו רע הוא שיקוף של רע דומה שקיים גם אצלו, לפחות במובן מסוים. וכאשר הוא יתקן את הדבר הרע שבו, זה יביא לתיקון גם של חברו.

(הבעל שם טוב - כתר שם טוב, עמוד נד)

מוציא שם זר

כל יהודי נקרא בשם "ישראל". אך יש יהודים שמתייחסים לשם הזה כאל כינוי חיצוני וטפל בלבד, ובמקומו מאמצים לעצמם שם זר שייתן להם זיהוי אחר. עלינו להיות "מוציא שם רע" - להוציא ולבטל את השם הזר, ולגלות באותו יהודי את הזהות האמיתית שלו עד שיזדהה בשם "ישראל".

(הרבי - שיחת שבת פרשת תזריע תשל"ו)

כולם יחזרו

מדוע נאמר כאן "והובא אל הכהן"? והלא הכהן הוא זה שבא אל המצורע, שכן למצורע אסור להיכנס למחנה הכהונה - בדיוק כמו שנאמר בפסוק השני, הבא מיד אחר כך: "ויצא הכהן אל מחוץ למחנה".

ההסבר הפנימי לכך הוא, שאפילו יהודי שנטמא בטומאה חמורה ומקומו הוא 'מחוץ למחנה' של הקדושה, בסופו של דבר הוא יובא אל הכהן, יחזור בתשובה ויטהר. וזה יקרה אפילו בעל כורחו ובלי רצונו, כמו שהתורה אומרת כאן: "והובא", בין אם הוא ירצה בכך ובין אם לא.

(הרבי - לקוטי שיחות, כרך ז, עמוד 100)

לטבול ולהתבטל

וְכֵסֶם הַמִּטְהַר אֶת בְּגָדָיו וְגִלְחָ אֶת כָּל שְׁעָרָיו וְרָחַץ בַּמֵּי־טָהָר וְאַחֵר יָבִיא אֶל הַפְּחִיזָה, וַיֵּשֶׁב מְחוּץ לַאֲהֵל
שְׁבַע יָמִים (פסוק ד', פסוק ח')

המשמעות הרוחנית של טבילה היא שהאדם מטהר את עצמו מהתפיסות הרעות ומכניס את עצמו ל"מי הדעת" הטהורים. בחסידות מוסבר שכדי שהטבילה אכן תשנה את האדם באופן מהותי, עליו לחוש התבטלות עצמית. כמו שבטבילה הפיזית, האדם צריך לטבול את כל גופו ממש בתוך המים וגם לכופף את ראשו אל מתחת לפני המים, כך גם במובן הרוחני, האדם צריך להגיע להתבטלות מוחלטת אל התורה, שנמשלה למים.

(הרבי - אגרות קודש, כרך ב, עמוד מד)

"הם רואים כבר את המקור"...

תאריך: י"א ניסן תשל"ז

לאורך השיחה ביניהם, הרבי חיך לעברם של ולדימיר וגרגורי וביך אותם בחזרה, ואז ולדימיר הניף בהתרגשות את הציור הגדול והסתובב לעבר הקהל כדי שכולם יוכלו לראות את היצירה. הרבי רכן לכיוונו של ולדימיר ואמר לו בחיוך גדול: "הם רואים כבר את המקור"...

"תודה שקיבלת זאת מאיתנו, רבי", אמר ולדימיר נרגש, והרבי השיב: "תודה לך. רוב בריאות. העיקר הוא שתחתור לכך שיהיה ניכר עליך שאתה צועד בדרכיה של התורה, המופיעה בתמונה".

"כך נעשה", השיב הצייר, שכמו רבים מיהודי ברית המועצות היה חסר ידע בסיסי ביהדות. "יש לנו שורשים טובים, אבל הרבה דברים [ביהדות] איננו מבינים..."

"כשנולדת", הגיב הרבי, "גם לא ידעת לצייר ציור כזה... כך שכבר התנסית בדבר כזה [של לימוד והתנסות מההתחלה]".

הרבי ביקש להשעין את הציור על שולחן ההתוועדות לידו, ונפרד מהצייר בברכת פסח כשר ושמח.

בין המשתתפים הרבים בהתוועדות י"א ניסן תשל"ז, בה ציינו שבעים וחמש שנים להולדתו של הרבי, נכחו גם יהודים רבים שיצאו מברית המועצות באותה תקופה.

בין השיחות ניגשו לרבי האומן ולדימיר יִשְׁבֶּסְקִי עם בנו גרגורי, והגישו לרבי מתנה מיוחדת שהכין עבורו ולדימיר ליום הולדתו: ציור מעשה ידיו בו נראה הרבי עולה לתורה, במסגרת עץ מוזהבת נאה. ולדימיר העמיד את הציור על השולחן והראה אותו לעיניו של הרבי והחל לשוחח עם הרבי ברוסית.

"רבי יקר", אמר ולדימיר, "יש לי הכבוד להציג את זה בפניך, בשם יהודי רוסיה שהגיעו הנה ושמחים להיות כאן איתך. אנו רוצים להעניק לך את הציור במתנה מעומק הלב".

ולדימיר לחץ את ידו של הרבי ונענע אותה בהתרגשות, והמשיך בברכתו: "אנו בטוחים שתזכה לשנים רבות, מתוך בריאות, יחד עם כל עם ישראל. וכדי שכולם ישמחו, אני אשתה עבורך. לחיים! אני מברך אותך בבריאות איתנה".

עת לדעת

אירועים בדברי ימי חסידות חב"ד על-פי לוח השנה

מבוסס על הספר 'עת לדעת',
מאת השליח הרב אברהם שמואל בוקיעט ע"ה
מוקדש לעילוי נשמתו

ה ניסן

תרס"ב

נפטר הגאון החסיד ר' שניאור זלמן פרדקין מלובלין, ה"תורת חסד", מגדולי חסידיהם של אדמו"ר הצמח צדק ואדמו"ר מהר"ש. היה מתלמידיו של הגאון החסיד רבי אליהו יוסף ריבלין, ונודע כגאון עצום בנגלה ובחסידות. אדמו"ר מהר"ש אמר עליו שאיננו שוכח דבר, ואדמו"ר הרש"ב כינה אותו "שר התורה" והפליג בגאונותו. בתחילה כיהן כמשפיע בעיר פולוצק, ואחר כך כאב בית דין ורב בלובלין. בעשור האחרון לחייו עלה לארץ הקודש והתיישב בירושלים. מיד עם בואו, התמנה לאב בית דין של כל עדות החסידים. נפטר בגיל שבעים ושתיים, ונטמן בהר הזיתים.

ה ניסן

תרכ"ו

אדמו"ר הרי"צ אמר את מאמר החסידות הראשון שלו, על הפסוק "ראשית גויים עמלק". המאמר מבוסס על המאמר האחרון של אביו, אדמו"ר הרש"ב.

תרצ"ט

אביו של הרב, הרב הגאון החסיד רבי לוי יצחק שניאורסון, נלקח למאסר. השלטונות ראו בו דמות מפתח בפעילות היהודית בברית המועצות, וניסו בכל דרך להוכיח שהוא פועל נגד השלטון. תנאי המאסר היו קשים, הטרידו אותו שוב ושוב בחקירות והעברות בין מתקני כלואה, ואף כלאו אותו בצינוק למשך שלושים ושניים ימים. אך הוא עמד כסלע איתן, לא נשבר ולא הודה בשום אשמה שטפלו עליו. לאחר מספר חודשי חקירה שלא הניבו ראיות והודאות, גזרו את דינו לחמש שנות הגליה במזרח אסיה.

חובה על כל אחד ללמוד את הלכות חג הפסח, כדי שיהיה בקי בהן ויידע כיצד לנהוג ולעשות את הפסח כהלכתו.¹

כדאי לשים לב שלא יידבק חמץ בדברים שמשמשים בהם, בצורה כזו שלא יהיה אפשר להסיר אותו בקלות לפני פסח.²

כדי להראות שאנו מחבבים ומייקרים את מצוות אכילת המצה בליל הסדר, יש להימנע מאכילת מצה עד ליל הסדר, כולל מצות חמץ שגם הן נראות כמו מצה ויש להן טעם מצה.³

יש להתכונן ל"מבצע פסח" - לדאוג לנזקקים לאוכל ובגדים לחג⁴, וכן לחלק לכמה שיותר מהמכרים [לפחות "כזית" של] מצה שמורה עגולה באפיית יד, מהודרת ככל האפשר.⁵

לקראת פסח, רצוי לערוך לילדים 'סדר לדוגמה' ולהראות להם איך עורכים את הסדר כהלכתו (תוך התחשבות במנהגים המשפחתיים והקהילתיים שלהם)⁶. וכן יש לערוך בכל מקום סדר ציבורי, ולפרסם בתקשורת הזמנה לבוא להשתתף בסדר בצורה חופשית וללא תשלום.⁷

יש להפיץ שטר מכירת חמץ בשיטת אדמו"ר הזקן (מכירת חמץ ב"ערב קבלן")⁸. גם אם מדובר ביהודים שעלולים לקחת מהחמץ בפסח, חלילה, מכירת החמץ מועילה לשמור אותם מאיסור "בל יראה ובל יימצא". יש להחתים אותם על טופס מכירת חמץ וגם להזהיר אותם לא לגעת בחמץ בפסח.⁹

1. שו"ע אדה"ז סי' תכט ס"א. משנה ברורה שם סוס"ק ב, כף החיים ס"ק ג.
2. שו"ע אדה"ז סי' תלו סכ"ג.
3. 'שערי הלכה ומנהג' אור"ח ח"ב סי' קצ.
4. שו"ע אדה"ז סי' תכט ס"ה ואילך. ראה התוועדות תשמ"ב ח"ב עמ' 977, תשמ"ח ח"ב עמ' 303, תנש"א ח"ב עמ' 339, 399 ועוד.
5. אג"ק כרך יב עמ' שמג וכרך יג עמ' יא.
6. 'ספר המנהגים - מנהגי חב"ד' עמ' 37. אג"ק כרך יא עמ' ו.
7. אג"ק כרך י עמ' שני.
8. התוועדות תשמ"ו ח"ב עמ' 851.
9. אג"ק כרך כ עמ' קפו.
10. 'שערי הלכה ומנהג' אור"ח ח"ב עמ' קד.

שניים מקרא ואחד תרגום

מוקדש לע"נ הרה"ת ר' מנחם מענדל הכהן ב"ר הרה"ת יהושע זעליק הכהן ע"ה
ומרת גאלדא בת הרה"ת מרדכי ירחמיאל חיים לימא ע"ה

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: וַיְדַבֵּר יְהוָה
אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: וּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמִימֶר:
דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אֲשֶׁר כִּי תִזְרִיעַ
וַיֵּלֶדְהָ זָכָר וּמִמָּאָה שְׁבַעַת יָמִים כִּימֵי גִדּוּת
דְּוֹתָהּ תִּטְמָא: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אֲשֶׁר
כִּי תִזְרִיעַ וַיֵּלֶדְהָ זָכָר וּמִמָּאָה שְׁבַעַת יָמִים כִּימֵי
גִדּוּת דְּוֹתָהּ תִּטְמָא: מִלִּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִימֶר
אִתְּמַת אָרִי תַעֲדִי וּתְלִיד דְּכָר וּתְהִי מְסַאָבָא
שְׁבַעַת יוֹמִין כִּיּוֹמֵי רְחוּק סוֹכְתָהּ תְּהִי מְסַאָבָא:
וּבְיוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בָּשָׂר עֶרְלָתוֹ: וּבְיוֹם
הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בָּשָׂר עֶרְלָתוֹ: וּבְיוֹמָא תְּמִינָא יִגְזֹר
בְּסָרָא דְּעֶרְלָתָהּ: וְשְׁלֹשִׁים יוֹם וְשְׁלֹשֶׁת יָמִים
תִּשָּׁב בְּדָמֵי טַהֲרָה בְּכָל־קֹדֶשׁ לֹא־תִנָּע וְאֶל־
הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֹא עַד־מָלֵאת יְמֵי טַהֲרָה:
וְשְׁלֹשִׁים יוֹם וְשְׁלֹשֶׁת יָמִים תִּשָּׁב בְּדָמֵי טַהֲרָה
בְּכָל־קֹדֶשׁ לֹא־תִנָּע וְאֶל־הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֹא עַד־
מָלֵאת יְמֵי טַהֲרָה: וּתְלַתִּין וּתְלָתָא יוֹמִין תִּיתֵב
בְּדָם דְּכוּ בְּכָל קוֹדֶשָׁא לֹא תִקְרַב וּלְמִקְדָּשָׁא לֹא
תַעֲזֹל עַד מְשָׁלֵם יוֹמֵי דְּכוּתָהּ: וְאִם־נִקְבְּחָהּ
תֵּלֵד וּמִמָּאָה שְׁבַעַת יָמִים בְּגִידָהּ וְשִׁשִּׁים יוֹם
וְשִׁשֶׁת יָמִים תִּשָּׁב עַל־דָּמֵי טַהֲרָה: וְאִם־נִקְבְּחָהּ
תֵּלֵד וּמִמָּאָה שְׁבַעַת יָמִים בְּגִידָהּ וְשִׁשִּׁים יוֹם וְשִׁשֶׁת
יָמִים תִּשָּׁב עַל־דָּמֵי טַהֲרָה: וְאִם נִקְבְּחָתָא תֵּלִיד
וּתְהִי מְסַאָבָא אַרְבַּעַת עָסָר פְּרוּחָקָא וְשִׁתִּין וְשָׂמָא
יוֹמִין תִּיתֵב עַל דָּם דְּכוּ: וּבְמָלֵאת יְמֵי טַהֲרָה
לְבָן אוֹ לְבַת תָּבִיא בְּבִשׁ בְּיָשְׁנָתוֹ לַעֲלֹה
וּבְיָוִנָּה אוֹתָר לְחַטָּאת אֶל־פֶּתַח אֹהֶל־מוֹעֵד
אֶל־הַכְּהֵן: וּבְמָלֵאת יְמֵי טַהֲרָה לְבָן אוֹ לְבַת
תָּבִיא בְּבִשׁ בְּיָשְׁנָתוֹ לַעֲלֹה וּבְיָוִנָּה אוֹתָר
לְחַטָּאת אֶל־פֶּתַח אֹהֶל־מוֹעֵד אֶל־הַכְּהֵן:
וּבְמְשָׁלֵם יוֹמֵי דְּכוּתָהּ לְבָרָא אוֹ לְבִרְתָּא תִּיתִי
אִמֶּר בֵּר שְׂתֵּה לַעֲלֹתָא וּבֵר יוֹנָה אוֹ שְׁפִינִיא
לְחַטָּאת לְתַרַע מִשְׁפָּן זְמָנָא לְוֹת פְּהִגָּא:

וַיְהִי כִּי יִבְרָא לְפָנֵי יְהוָה וַיִּכְפֹּר עָלָיָהּ וַיַּהֲרֹג
מִמֶּקֶד דְּמִיָּה זֹאת תּוֹרַת הַיִּלָּדָת לְזָכָר אוֹ
לְנִקְבָּה: וַיְהִי כִּי יִבְרָא לְפָנֵי יְהוָה וַיִּכְפֹּר עָלָיָהּ וַיַּהֲרֹג
מִמֶּקֶד דְּמִיָּה זֹאת תּוֹרַת הַיִּלָּדָת לְזָכָר אוֹ לְנִקְבָּה:
וַיִּקְרַבְנָה קָדָם יְיָ וַיִּכְפֹּר עֲלֵהּ וַתְּדַפֵּי מְסוּאָבָת
דְּמָהָ דָּא אוֹרִיתָא דִּילְדָתָא לְדוּכְרָא אוֹ
לְנִקְבָתָא: וְאִם־לֹא תִמְצָא יָדָהּ דִּי שָׂה
וְלִקְחָהּ שְׁתִּיתָרִים אוֹ שְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה אֶחָד
לַעֲלֹה וְאֶחָד לְחַטָּאת וַיִּכְפֹּר עָלָיָהּ הַכְּהֵן
וַיַּהֲרֹג: וְאִם־לֹא תִמְצָא יָדָהּ דִּי שָׂה וְלִקְחָהּ
שְׁתִּיתָרִים אוֹ שְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה אֶחָד לַעֲלֹה וְאֶחָד
לְחַטָּאת וַיִּכְפֹּר עָלָיָהּ הַכְּהֵן וַיַּהֲרֹג: וְאִם לֹא
תִשְׁפֹּחַ יָדָהּ כְּמִסַּת אִמְרָא וְתִסַּב תְּרִין שְׁפִינִין אוֹ
תְּרִין בְּנֵי יוֹנָה חַד לַעֲלֹתָא וְחַד לְחַטָּאת וַיִּכְפֹּר
עֲלֵהּ פְּהִגָּא וַתְּדַפֵּי: פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־
אַהֲרֹן לֵאמֹר: וּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה וְעִם אַהֲרֹן
לְמִימֶר: ד אֲדָם כִּי־יִהְיֶה בְּעוֹר־בָּשָׂרוֹ שֵׂאת
אוֹ־סַפְּחָת אוֹ בְּהֵרַת וְהָיָה בְּעוֹר־בָּשָׂרוֹ לִנְנַע
צִרְעַת וְהוּכָא אֶל־אַהֲרֹן הַכְּהֵן אוֹ אֶל־אַחַד
מִבְּנָיו הַכְּהֵנִים: אֲדָם כִּי־יִהְיֶה בְּעוֹר־בָּשָׂרוֹ שֵׂאת
אוֹ־סַפְּחָת אוֹ בְּהֵרַת וְהָיָה בְּעוֹר־בָּשָׂרוֹ לִנְנַע
צִרְעַת וְהוּכָא אֶל־אַהֲרֹן הַכְּהֵן אוֹ אֶל־אַחַד מִבְּנָיו
הַכְּהֵנִים: אָנֹשׁ אָרִי יְהִי כְּמִשָּׁךְ בְּסָרָה עִמָּקָא אוֹ
עֲדִיא אוֹ בִּהְרָא וְיְהִי כְּמִשָּׁךְ בְּסָרָה לְמַכְתֵּשׁ סְגִירוֹ
וְיִתְחִי לְוֹת אַהֲרֹן פְּהִגָּא אוֹ לְוֹת חַד מִבְּנֵיהּ
פְּהִגָּא: ג וְרָאָה הַכְּהֵן אֶת־הַנֶּנֶע בְּעוֹר־הַבָּשָׂר
וְשַׁעַר בִּנְנַע הַפֶּךְ א לָבָן וּמִרְאָה הַנֶּנֶע עִמָּךְ
מְעוֹר בָּשָׂרוֹ נִנְע צִרְעַת הוּא וְרָאָהּ הַכְּהֵן
וּטְמָא אֹתוֹ: וְרָאָה הַכְּהֵן אֶת־הַנֶּנֶע בְּעוֹר־הַבָּשָׂר
וְשַׁעַר בִּנְנַע הַפֶּךְ א לָבָן וּמִרְאָה הַנֶּנֶע עִמָּךְ מְעוֹר
בָּשָׂרוֹ נִנְע צִרְעַת הוּא וְרָאָהּ הַכְּהֵן וּטְמָא אֹתוֹ:
וַיַּחֲזִי כִּהְנָא יָת מַכְתֵּשָׁא כְּמִשָּׁךְ בְּסָרָא וְשַׁעַר

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: וּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמִימְרֵ: בַּדִּבֹּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר וּמִמָּאָה שִׁבְעַת יָמִים כִּימֵי נִגְדַת דִּוְתָהּ תִּטְמָא: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר וּמִמָּאָה שִׁבְעַת יָמִים כִּימֵי נִגְדַת דִּוְתָהּ תִּטְמָא: מִלֵּל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִימְרֵ אִתְמָא אַרְי תַּעֲדִי וּתְלִיד דְּכָר וּתְחִי מְסַאָבָא שִׁבְעַת יוֹמִין כִּיּוֹמֵי רַחוּק סוּבְתָה תְּחִי מְסַאָבָא: ג. וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוּל בָּשָׂר עָרְלָתוֹ: וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוּל בָּשָׁר עָרְלָתוֹ: וּבַיּוֹמָא תְּמִינָא יִגְזֹר בְּסָרָא דְעָרְלָתָהּ: ד. וְשָׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב בְּדָמֵי טַהָרָה בְּכָל־קֹדֶשׁ לֹא־תִנָּע וְאֹל־הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֹא עַד־מָלֵאת יְמֵי טַהָרָה: וְשָׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב בְּדָמֵי טַהָרָה בְּכָל־קֹדֶשׁ לֹא־תִנָּע וְאֹל־הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֹא עַד־מָלֵאת יְמֵי טַהָרָה: וּתְלַתִּין וּתְלַתָּא יוֹמִין תִּיתֵב בְּדָם דְּכֹן בְּכָל קוֹדֶשָׁא לֹא תִקְרַב וּלְמִקְדָּשָׁא לֹא תַעֲוֹל עַד מַשְׁלֵם יוֹמֵי דְכוּתָהּ: ה. וְאִם־נִקְבְּהָ תִלֵּד וּמִמָּאָה שִׁבְעִים כְּנֻדָּתָהּ וְשָׁשִׁים יוֹם וּשְׁשַׁת יָמִים תֵּשֵׁב עַל־דָּמֵי טַהָרָה: וְאִם־נִקְבְּהָ תִלֵּד וּמִמָּאָה שִׁבְעִים כְּנֻדָּתָהּ וְשָׁשִׁים יוֹם וּשְׁשַׁת יָמִים תֵּשֵׁב עַל־דָּמֵי טַהָרָה: וְאִם נִקְבְּתָא תִלִּיד וּתְחִי מְסַאָבָא אַרְבַּעַ עֶסֶר כְּרַחוּקָה וּשְׁתִּין וּשְׁתָּא יוֹמִין תִּיתֵב עַל דָּם דְּכֹן: ו. וּבְמָלֵאת יְמֵי טַהָרָה לְבָן אֵו לְבַת תָּבִיא תָּבִישׁ בִּין־שְׁנֵתוֹ לְעֵלָה וּבִין־יֹנָה אוֹתֵר לְחַטָּאת אֶל־פֶּתַח אֹהֶל־מוֹעֵד אֶל־הַכְּהֵן: וּבְמָלֵאת יְמֵי טַהָרָה לְבָן אֵו לְבַת תָּבִיא בָּשׂ בִּין־שְׁנֵתוֹ לְעֵלָה וּבִין־יֹנָה אוֹתֵר לְחַטָּאת אֶל־פֶּתַח אֹהֶל־מוֹעֵד אֶל־הַכְּהֵן: וּבְמַשְׁלֵם יוֹמֵי דְכוּתָהּ לְבָרָא או לְבָרְתָא תִּיתִי אִמֵּר בֵּר שְׁתָּה לְעֵלָתָא וּבֵר יוֹנָה או שְׁפָנִינָא לְחַטָּאתָא לְתַרַע מִשְׁכָּן זְמָנָא לֹת כְּהֵנָא:

וַיְהִי כִּי־לִפְנֵי יְהוָה וַיִּכְפַּר עָלֶיהָ וַיַּחֲרַהּ מִמִּקְדָּר דְּמִיָּה זֹאת תִּזְרֹת הִילָדַת לְזָכָר או לְנִקְבָּה: וַיְהִי כִּי־לִפְנֵי יְהוָה וַיִּכְפַּר עָלֶיהָ וַיַּחֲרַהּ מִמִּקְדָּר דְּמִיָּה זֹאת תִּזְרֹת הִילָדַת לְזָכָר או לְנִקְבָּה: וַיִּקְרַבְנָה קָדָם יְיָ וַיִּכְפַּר עֲלֶיהָ וּתְדַכִּי מְסוּאָבָת דְּמָתָא דָּא אוֹרִיתָא דִּילָדָתָא לְדוּכְרָא או לְנִקְוִבְתָּא: ה. וְאִם־לֹא תִמְצָא יְדֵהּ דִּי שָׁה וְלִקְחָה שְׁתִּיתָרִים או שְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה אֶחָד לְעֵלָה וְאֶחָד לְחַטָּאת וַיִּכְפַּר עָלֶיהָ הַכְּהֵן וַיַּחֲרַהּ: וְאִם־לֹא תִמְצָא יְדֵהּ דִּי שָׁה וְלִקְחָה שְׁתִּיתָרִים או שְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה אֶחָד לְעֵלָה וְאֶחָד לְחַטָּאת וַיִּכְפַּר עָלֶיהָ הַכְּהֵן וַיַּחֲרַהּ: וְאִם לֹא תִשְׁכַּח יְדֵהָ כְּמִסַּת אִמְרָא וְתִסַּב תְּרִין שְׁפָנִינִין או תְּרִין בְּנֵי יוֹנָה חַד לְעֵלָתָא וְחַד לְחַטָּאתָא וַיִּכְפַּר עֲלֶיהָ כְּהֵנָא וּתְדַכִּי: פ. א. וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: וּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה וְעִם אֶהֱרֹן לְמִימְרֵ: ב. אֲדָם כִּי־יִהְיֶה בְּעוֹר־בָּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ־סַפְחָת או כְּהָרַת וְהִיָּה בְּעוֹר־בָּשָׂרוֹ לִנְנַע צָרַעַת וְהוּבֹא אֶל־אַהֲרֹן הַכְּהֵן או אֶל־אֶחָד מִבְּנֵי הַכְּהֵנִים: אֲדָם כִּי־יִהְיֶה בְּעוֹר־בָּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ־סַפְחָת או כְּהָרַת וְהִיָּה בְּעוֹר־בָּשָׂרוֹ לִנְנַע צָרַעַת וְהוּבֹא אֶל־אַהֲרֹן הַכְּהֵן או אֶל־אֶחָד מִבְּנֵי הַכְּהֵנִים: אָנֹשׁ אַרְי יְהִי בְּמִשְׁךָ בְּסָרָה עֲמָקָא או עַדִּיא או כְּהָרָא וְיִהִי בְּמִשְׁךָ בְּסָרָה לְמַכְתָּשׁ סְגִירוֹ וְיִתְחִי לֹת אֶהֱרֹן כְּהֵנָא או לֹת חַד מִבְּנוֹהֵי כְּהֵנָא: ג. וְרָאָה הַכְּהֵן אֶת־הַנִּנָּע בְּעוֹר־הַבָּשָׂר וְשַׁעַר בָּנָנַע הָפֵךְ א. לְבָן וּמִרְאָה הַנִּנָּע עֲמֹק מְעוֹר בָּשָׂרוֹ נִנָּע צָרַעַת הוּא וְרָאָה הַכְּהֵן וּמִמָּא אֹתוֹ: וְרָאָה הַכְּהֵן אֶת־הַנִּנָּע בְּעוֹר־הַבָּשָׂר וְשַׁעַר בָּנָנַע הָפֵךְ א. לְבָן וּמִרְאָה הַנִּנָּע עֲמֹק מְעוֹר בָּשָׂרוֹ נִנָּע צָרַעַת הוּא וְרָאָה הַכְּהֵן וּמִמָּא אֹתוֹ: וַיַּחֲזִי כְּהֵנָא יֵת מַכְתָּשָׁא בְּמִשְׁךָ בְּסָרָא וְשַׁעַר

במכתשֵׁא אתהִפִּיף למיתור ומחזי מכתשֵׁא עמיק
במשך בסרה מכתשֵׁ סגירותא הוא ויחזנה כהנא
ויסאב יתה: ד ואם־בהרתִ לְכִנָּה הוא בעור
בשרוֹ ועמקִ אִין־מֵרָאָה מן־העור ושערהִ לא־
הפךִ לָבָן והסגירִ הכהןִ את־הַגֵּנֶע שבעת
ימים: ואם־בהרתִ לְכִנָּה הוא בעורִ בשרוֹ ועמקִ
אִין־מֵרָאָה מן־העור ושערהִ לא־הפךִ לָבָן והסגירִ
הכהןִ את־הַגֵּנֶע שבעת ימים: ואם־בהרא חורא
היא במשך בסרה ועמיק לית מחזקהא מן משכא
ושערֵא לא אתהִפִּיף מיתור ויסגר כהנא ית
מכתשֵׁא שבִּעֵא יומין: ה וראהו הכהןִ ביום
השביעיִ והנהִ הגֵּנֶע עמדִ בעיניוֹ לא־פִשָּׁה
הגֵּנֶע בעורִ והסגירוֹ הכהןִ שבעת ימים שנית:
וראהו הכהןִ ביום השביעיִ והנהִ הגֵּנֶע עמדִ
בעיניוֹ לא־פִשָּׁה הגֵּנֶע בעורִ והסגירוֹ הכהןִ
שבעת ימים שנית: ויחזנה כהנא ביוםֵא
שביעֵאָה וְהָא מכתשֵׁא קם כד הוה לא אוסף
מכתשֵׁא במשכא ויסגרנה כהנא שבִּעֵא יומין
תננינות:

ש ו וראה הכהןִ אלוֹ ביום השביעיִ שנית
והנהִ כהֵה הגֵּנֶע ולא־פִשָּׁה הגֵּנֶע בעורִ וטהרוֹ
הכהןִ מספחתִ הוא וכבסִ בגדיוֹ וטהרוֹ: וראה
הכהןִ אלוֹ ביום השביעיִ שנית והנהִ כהֵה הגֵּנֶע
ולא־פִשָּׁה הגֵּנֶע בעורִ וטהרוֹ הכהןִ מספחתִ הוא
וכבסִ בגדיוֹ וטהרוֹ: ויחזי כהנא יתה ביוםֵא
שביעֵאָה תננינות וְהָא עמִיא מכתשֵׁא ולא אוסף
מכתשֵׁא במשכא וידכנה כהנא עדיתא היא
ויצבע לבושהי וידפי: ז ואם־פִשָּׁה תפִּשָּׁה
המספחתִ בעורִ אחריִ הראתוֹ אֶל־הכהןִ
לְטַהֲרָתוֹ ונראהִ שנית אֶל־הכהןִ: ואם־פִּשָּׁה
תפִּשָּׁה המספחתִ בעורִ אחריִ הראתוֹ אֶל־הכהןִ
לְטַהֲרָתוֹ ונראהִ שנית אֶל־הכהןִ: ואם אוסף
תוסף עדיתא במשכא בתר דאפתחזי לכהנא
לדכותה ויתחזי תננינות לכהנא: ח וראה הכהןִ

והנהִ פִּשָּׁה המספחתִ בעורִ וטמאִ הכהןִ
צִרְעַת הוא: וראה הכהןִ והנהִ פִּשָּׁה המספחתִ
בעורִ וטמאִ הכהןִ צִרְעַת הוא: ויחזי כהנא וְהָא
אוספת עדיתא במשכא ויסאכנה כהנא סגירותא
היא: פ ט גנע צִרְעַת כִּי תהיהִ בָּאֲדָם והובא
אֶל־הכהןִ: גנע צִרְעַת כִּי תהיהִ בָּאֲדָם והובא
אֶל־הכהןִ: מכתשֵׁ סגירוֹ ארי תהי באַנְשָׁא ויתמי
לִזְת כהנא: י וראה הכהןִ והנהִ שאת־לְכִנָּה
בעורִ וְהִיא הפכהִ שערִ לָבָן ומחיתִ בשרִ חִי
בשִׁאָת: וראה הכהןִ והנהִ שאת־לְכִנָּה בעורִ
וְהִיא הפכהִ שערִ לָבָן ומחיתִ בשרִ חִי בשִׁאָת:
ויחזי כהנא וְהָא עמקא חורא במשכא וְהִיא
הפכתִ שערִ לחור ורשם בסרא חיתא בעמקתא:
י א צִרְעַת נושנתִ הוא בעורִ בשרוֹ וטמאִ הכהןִ
לא יסגרנוֹ כִּי טמא הוא: צִרְעַת נושנתִ הוא
בעורִ בשרוֹ וטמאִ הכהןִ לא יסגרנוֹ כִּי טמא
הוא: סגירות עתיקא היא במשך בסרה ויסאכנה
כהנא לא יסגרנה ארי מסאב הוא: יב ואם־פִּרּוּחַ
תפּרַח הצִרְעַת בעורִ וכסתהִ הצִרְעַת אַת
כִּלְעִיִּי הגֵּנֶע מראשוֹ ועד־רגליוֹ לְכִלְמֵרָאָה
עיניִ הכהןִ: ואם־פִּרּוּחַ תפּרַח הצִרְעַת בעורִ
וכסתהִ הצִרְעַת אַת כִּלְעִיִּי הגֵּנֶע מראשוֹ ועד־
רגליוֹ לְכִלְמֵרָאָה עיניִ הכהןִ: ואם מסגא תסגי
סגירותא במשכא ותחפי סגירותא ית כל משך
מכתשֵׁא מרישה ועד רגלוהי לְכִל חיוז עיני
כהנא: יג וראה הכהןִ והנהִ כסתהִ הצִרְעַת
את־כִּלְבִּשְׁרוֹ וטהרוֹ את־הַגֵּנֶע כָּלּוֹ הפךִ לָבָן
טהורִ הוא: וראה הכהןִ והנהִ כסתהִ הצִרְעַת
את־כִּלְבִּשְׁרוֹ וטהרוֹ את־הַגֵּנֶע כָּלּוֹ הפךִ לָבָן
טהורִ הוא: ויחזי כהנא וְהָא חפת סגירותא ית
כִּל בסרה וידפי ית מכתשֵׁא כִּלָּה אתהִפִּיף
למחור דכי הוא: יד וביום הראותִ בוֹ בשרִ חִי
יטמא: וביום הראותִ בוֹ בשרִ חִי יטמא: וביוםֵא
דאפתחזי כה בסרא תיא יהי מסאב: טו וראה

וְיִסְגְּרוּהָ פֶּהֱנָא שְׂבָעָא יוֹמִין: כַּ וְאִם־פֶּשֶׁה תִּפְשֶׁה בְּעוֹר וְטִמְאָה הִכְתֵּן אֹתוֹ נִגַּע הוּא: וְאִם־פֶּשֶׁה תִּפְשֶׁה בְּעוֹר וְטִמְאָה הִכְתֵּן אֹתוֹ נִגַּע הוּא: וְאִם אוֹסְפָא תוֹסֵף בְּמִשְׁפָּא וְיִסָּאב פֶּהֱנָא יִתֵּה מִכְתָּשָׁא הִיא: כַּ וְאִם־תַּחֲתִיָּה תַעֲמֹד הַבְּהֵרֵת לֹא פִשְׁתָּה צִרְבַת הַשְּׁחִין הוּא וְטַהֲרוּ הִכְתֵּן: וְאִם־תַּחֲתִיָּה תַעֲמֹד הַבְּהֵרֵת לֹא פִשְׁתָּה צִרְבַת הַשְּׁחִין הוּא וְטַהֲרוּ הִכְתֵּן: וְאִם בְּאַתְרָהָא קִמַּת בְּהֵרְתָּא לֹא אוֹסַפְתָּ רִשָּׁם שִׁחְנָא הִיא וְיִדְכְּנָה פֶּהֱנָא: ס

רביעי כד או בשר פייהיה בערו מכות־אש והייתה מחית המכוה בהרת לבנה אדמדמת או לבנה: או בשר פייהיה בערו מכות־אש והייתה מחית המכוה בהרת לבנה אדמדמת או לבנה: או בסרא ארי יהי במשפה פואה דנור ויהי רשם פואה בהרא חורא סמקא או חורא: כַּ וְרָאָה אֹתָהּ הִכְתֵּן וְהִנֵּה נִהְפֵּךְ שַׁעַר לֶבָן בַּבְּהֵרֵת וּמִרְאֶה עֵמֶק מוֹהֲעוֹר צִרְעַת הוּא בַּמְּכוּה פִּרְחָה וְטִמְאָה אֹתוֹ הִכְתֵּן נִגַּע צִרְעַת הוּא: וְרָאָה אֹתָהּ הִכְתֵּן וְהִנֵּה נִהְפֵּךְ שַׁעַר לֶבָן בַּבְּהֵרֵת וּמִרְאֶה עֵמֶק מוֹהֲעוֹר צִרְעַת הוּא בַּמְּכוּה פִּרְחָה וְטִמְאָה אֹתוֹ הִכְתֵּן נִגַּע צִרְעַת הוּא: וְיִחְזִי יִתֵּה פֶּהֱנָא וְהָא אֶתְהַפִּיד שַׁעַר חֲדָר בְּבִהֲרֵתָא וּמִחְזָהָ עֵמֶק מִן מִשְׁפָּא סְגִירוּתָא הִיא בְּכוּרָה סְגִיָּה וְיִסָּאב יִתֵּה פֶּהֱנָא מִכְתָּשָׁא סְגִירוּתָא הִיא: כַּ וְאִם | יִרְאֶנָּה הִכְתֵּן וְהִנֵּה אֵין־בַּבְּהֵרֵת שַׁעַר לֶבָן וְשִׁפְלָה אֵינְנָה מוֹהֲעוֹר וְהוּא כֹּהָה וְהִסְגִּירוּ הִכְתֵּן שְׂבָעַת יָמִים: וְאִם | יִרְאֶנָּה הִכְתֵּן וְהִנֵּה אֵין־בַּבְּהֵרֵת שַׁעַר לֶבָן וְשִׁפְלָה אֵינְנָה מוֹהֲעוֹר וְהוּא כֹּהָה וְהִסְגִּירוּ הִכְתֵּן שְׂבָעַת יָמִים: וְאִם | יִחְזִי יִתֵּה פֶּהֱנָא וְהָא לִית בְּבִהֲרֵתָא שַׁעַר חֲדָר וּמִכְתָּשָׁא לִיתְהָא מִן מִשְׁפָּא וְהִיא עֲמִיָּא וְיִסְגְּרוּהָ פֶּהֱנָא שְׂבָעָא יוֹמִין: כַּ וְרָאָהּ הִכְתֵּן בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי אִם־פֶּשֶׁה תִּפְשֶׁה בְּעוֹר וְטִמְאָה הִכְתֵּן

הכתן את־הבשר החי וטמאוי הבשר החי טמא הוא צרעת הוא: וְרָאָה הִכְתֵּן אֶת־הַבֶּשֶׂר הַחַי וְטִמְאָה הַבֶּשֶׂר הַחַי טִמְאָה הוּא צִרְעַת הוּא: וְיִחְזִי כִּהְנָא יֵת בְּסָרָא חִיָּא וְיִסָּאבְנָה בְּסָרָא חִיָּא מִסָּאב הוּא סְגִירוּתָא הוּא: כַּ או כִּי יָשׁוּב הַבֶּשֶׂר הַחַי וְנִהְפֵּךְ לִלְבָן וְכָא אֶל־הִכְתֵּן: או כִּי יָשׁוּב הַבֶּשֶׂר הַחַי וְנִהְפֵּךְ לִלְבָן וְכָא אֶל־הִכְתֵּן: או אֲרִי יִתּוּב בְּסָרָא חִיָּא וְיִתְהַפִּיד לְמַחְדָּר וְיִתְחִי לָנֹת פֶּהֱנָא: י וְרָאָהּ הִכְתֵּן וְהִנֵּה נִהְפֵּךְ הַנִּגַּע לִלְבָן וְטַהֲרוּ הִכְתֵּן אֶת־הַנִּגַּע טָהוֹר הוּא: וְרָאָהּ הִכְתֵּן וְהִנֵּה נִהְפֵּךְ הַנִּגַּע לִלְבָן וְטַהֲרוּ הִכְתֵּן אֶת־הַנִּגַּע טָהוֹר הוּא: וְיִחְזִינָה פֶּהֱנָא וְהָא אֶתְהַפִּיד מִכְתָּשָׁא לְמַחְדָּר וְיִדְכִי כִּהְנָא יֵת מִכְתָּשָׁא דְכִי הוּא: פ

שלישי יי ובשר פייהיה בוערו שחין ונרפא: וּבֶשֶׂר פִּי־יֵהִיָּה בּוֹ־בְעֵרוֹ שְׁחִין וְנִרְפָּא: וּבְסָרָא אֲרִי יְהִי בַּה בְּמִשְׁפָּה שִׁחְנָא וְיִתְפִּי: יי וְהִיָּה בְּמָקוֹם הַשְּׁחִין שְׂאֵת לִבְנָה או בְּהֵרֵת לִבְנָה אֲדַמְדָּמַת וְנִרְאָה אֶל־הִכְתֵּן: וְהִיָּה בְּמָקוֹם הַשְּׁחִין שְׂאֵת לִבְנָה או בְּהֵרֵת לִבְנָה אֲדַמְדָּמַת וְנִרְאָה אֶל־הִכְתֵּן: וְיִהִי בְּאַתֵּר שִׁחְנָא עֲמִקָּא חֲדָרָא או בְּהֵרָא חֲדָרָא סְמָקָא וְיִתְחִיזִי לְכִהְנָא: כ וְרָאָה הִכְתֵּן וְהִנֵּה מִרְאֶה שִׁפְל מוֹהֲעוֹר וְשַׁעֲרָה הִפֵּךְ לֶבָן וְטִמְאָה הִכְתֵּן נִגַּע־צִרְעַת הוּא בְּשְׁחִין פִּרְחָה: וְרָאָה הִכְתֵּן וְהִנֵּה מִרְאֶה שִׁפְל מוֹהֲעוֹר וְשַׁעֲרָה הִפֵּךְ לֶבָן וְטִמְאָה הִכְתֵּן נִגַּע־צִרְעַת הוּא בְּשְׁחִין פִּרְחָה: וְיִחְזִי כִּהְנָא וְהָא מִחְזָהָ מִכְתָּשָׁא מִן מִשְׁפָּא וְשַׁעֲרָה אֶתְהַפִּיד לְמַחְדָּר וְיִסָּאבְנָה פֶּהֱנָא מִכְתָּשָׁא סְגִירוּתָא הִיא בְּשִׁחְנָא סְגִיָּה: כַּ וְאִם | יִרְאֶנָּה הִכְתֵּן וְהִנֵּה אֵין־בָּה שַׁעַר לֶבָן וְשִׁפְלָה אֵינְנָה מוֹהֲעוֹר וְהִיא כֹּהָה וְהִסְגִּירוּ הִכְתֵּן שְׂבָעַת יָמִים: וְאִם | יִרְאֶנָּה הִכְתֵּן וְהִנֵּה אֵין־בָּה שַׁעַר לֶבָן וְשִׁפְלָה אֵינְנָה מוֹהֲעוֹר וְהִיא כֹּהָה וְהִסְגִּירוּ הִכְתֵּן שְׂבָעַת יָמִים: וְאִם | יִחְזִי יִתֵּה פֶּהֱנָא וְהָא לִית בָּה שַׁעַר חֲדָר וּמִכְתָּשָׁא לִיתְהָא מִן מִשְׁפָּא וְהִיא עֲמִיָּא

אֹתוֹ נָגַע צָרַעַת הָיָה: וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן בַּיּוֹם
 הַשְּׁבִיעִי אֶם-פָּשָׁה תִּפְשֹׁה בְּעוֹר וּטְמֵא הַכֹּהֵן אֹתוֹ
 נָגַע צָרַעַת הָיָה: וַיִּחְזְזֶה כֹהֵנָא בְיוֹמָא שְׁבִיעָא
 אִם אוֹסְפָא תוֹסֵף בְּמִשְׁפָּא וְיִסָּב כֹהֵנָא יְתֵה
 מִכְתָּש סְגִירוּתָא הִיא: כֹּה וְאִם-תִּחְתִּיף תַּעֲמֹד
 הַבְּהֵרֶת לֹא-פָשְׁתָה בְּעוֹר וְהָיָה כֹהֵה שְׁאֵת
 הַמִּכּוּה הָיָה וְטָהְרוּ הַכֹּהֵן כִּי-צָרַבֶת הַמִּכּוּה
 הָיָה: וְאִם-תִּחְתִּיף תַּעֲמֹד הַבְּהֵרֶת לֹא-פָשְׁתָה
 בְּעוֹר וְהָיָה כֹהֵה שְׁאֵת הַמִּכּוּה הָיָה וְטָהְרוּ הַכֹּהֵן
 כִּי-צָרַבֶת הַמִּכּוּה הָיָה: וְאִם בְּאַתְרָהָא קָמַת
 בַּהֲרֵתָא לֹא אוֹסַפְתָּ בְּמִשְׁפָּא וְהִיא עֲמִיָּא עֲמָק
 כְּנֹאֶה הִיא וַיִּדְכָּה כֹהֵנָא אָרִי רִשֶׁם כְּנֹאֶה הִיא: פ
 חֲמִישִׁי כֹּה וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי-יִהְיֶה בּוֹ נָגַע בְּרָאֵשׁ
 אוֹ בִזְנוֹן: וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי-יִהְיֶה בּוֹ נָגַע בְּרָאֵשׁ
 אוֹ בִזְנוֹן: וַגִּבֹּר אוֹ אֶתְמָא אָרִי יִהְיֶה בֵּה מִכְתָּשָׁא
 בְּרִישָׁא אוֹ בִזְנוֹן: וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע וְהֵנָּה
 מִרְאֶהוּ עֲמָק מִן־הָעוֹר וְבוֹ שֹׁעַר צָהָב דָּק
 וּטְמֵא אֹתוֹ הַכֹּהֵן נָתַק הָיָה צָרַעַת הָרָאֵשׁ אוֹ
 הַזָּקֵן הָיָה: וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע וְהֵנָּה מִרְאֶהוּ
 עֲמָק מִן־הָעוֹר וְבוֹ שֹׁעַר צָהָב דָּק וּטְמֵא אֹתוֹ
 הַכֹּהֵן נָתַק הָיָה צָרַעַת הָרָאֵשׁ אוֹ הַזָּקֵן הָיָה:
 וַיִּחְזִי כֹהֵנָא יְת מִכְתָּשָׁא וְהָא מַחְזוּהִי עֲמִיק מִן
 מִשְׁפָּא וְבֵה שֹׁעַר סִמָּק דִּעְדֵּק וְיִסָּב יְתֵה כֹהֵנָא
 נִתְקָא הָיָה סְגִירוּת רִישָׁא אוֹ דִּקְנָא הָיָה: לֹא וְכִי־
 יִרְאֶה הַכֹּהֵן אֶת־נֶגַע הַנֶּתֶק וְהֵנָּה אֵין־מִרְאֶהוּ
 עֲמָק מִן־הָעוֹר וְשֹׁעַר שְׁחֹר אֵין בּוֹ וְהַסְגִיר
 הַכֹּהֵן אֶת־נֶגַע הַנֶּתֶק שְׁבַעַת יָמִים: וְכִי־יִרְאֶה
 הַכֹּהֵן אֶת־נֶגַע הַנֶּתֶק וְהֵנָּה אֵין־מִרְאֶהוּ עֲמָק
 מִן־הָעוֹר וְשֹׁעַר שְׁחֹר אֵין בּוֹ וְהַסְגִיר הַכֹּהֵן
 אֶת־נֶגַע הַנֶּתֶק שְׁבַעַת יָמִים: וְאִרִי יִחְזִי כֹהֵנָא יְת
 מִכְתָּש נִתְקָא וְהָא לִית מַחְזוּהִי עֲמִיק מִן מִשְׁפָּא
 וְשֹׁעַר אָפֶס לִית בֵּה וְיִסְגֹר כֹהֵנָא יְת מִכְתָּש נִתְקָא
 שְׁבַעַת יוֹמִין: לֹא וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע בַּיּוֹם
 הַשְּׁבִיעִי וְהֵנָּה לֹא-פָשָׁה הַנֶּתֶק וְלֹא־יִהְיֶה בּוֹ

שֹׁעַר צָהָב וּמִרְאֶה הַנֶּתֶק אֵין עֲמָק מִן־הָעוֹר:
 וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהֵנָּה לֹא־
 פָּשָׁה הַנֶּתֶק וְלֹא־יִהְיֶה בּוֹ שֹׁעַר צָהָב וּמִרְאֶה הַנֶּתֶק
 אֵין עֲמָק מִן־הָעוֹר: וַיִּחְזִי כֹהֵנָא יְת מִכְתָּשָׁא
 בְיוֹמָא שְׁבִיעָא וְהָא לֹא אוֹסֵף נִתְקָא וְלֹא הָיָה
 בֵּה שֹׁעַר סִמָּק וַיִּמְחִזִי נִתְקָא לִית עֲמִיק מִן
 מִשְׁפָּא: לֹא וְהַתְלַלַּח וְאֶת־הַנֶּתֶק לֹא יִגְלַח
 וְהַסְגִיר הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּתֶק שְׁבַעַת יָמִים שְׁנִית:
 וְהַתְלַלַּח וְאֶת־הַנֶּתֶק לֹא יִגְלַח וְהַסְגִיר הַכֹּהֵן
 אֶת־הַנֶּתֶק שְׁבַעַת יָמִים שְׁנִית: וַיִּגְלַח סַחְרָנִי
 נִתְקָא וְדַעַם נִתְקָא לֹא יִגְלַח וְיִסְגֹר כֹהֵנָא יְת
 נִתְקָא שְׁבַעַת יוֹמִין תִּנְיָנוּת: לֹא וְרָאָה הַכֹּהֵן
 אֶת־הַנֶּתֶק בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהֵנָּה לֹא-פָשָׁה הַנֶּתֶק
 בְּעוֹר וּמִרְאֶהוּ אֵינְנוּ עֲמָק מִן־הָעוֹר וְטָהְרוּ אֹתוֹ
 הַכֹּהֵן וְכֹכֶם בְּגָדָיו וְטָהְרוּ: וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּתֶק
 בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהֵנָּה לֹא-פָשָׁה הַנֶּתֶק בְּעוֹר
 וּמִרְאֶהוּ אֵינְנוּ עֲמָק מִן־הָעוֹר וְטָהְרוּ אֹתוֹ הַכֹּהֵן
 וְכֹכֶם בְּגָדָיו וְטָהְרוּ: וַיִּחְזִי כֹהֵנָא יְת נִתְקָא בְיוֹמָא
 שְׁבִיעָא וְהָא לֹא אוֹסֵף נִתְקָא בְּמִשְׁפָּא וּמַחְזוּהִי
 לִיתוּהִי עֲמִיק מִן מִשְׁפָּא וַיִּדְכִי יְתֵה כֹהֵנָא וַיִּצְבַּע
 לְבוּשׁוֹהִי וַיִּדְכִי: לֹא וְאִם-פָּשָׁה יִפְשֹׁה הַנֶּתֶק
 בְּעוֹר אַחֲרֵי טָהֲרָתוֹ: וְאִם-פָּשָׁה יִפְשֹׁה הַנֶּתֶק
 בְּעוֹר אַחֲרֵי טָהֲרָתוֹ: וְאִם אוֹסְפָא יוֹסֵף נִתְקָא
 בְּמִשְׁפָּא בְּתֵר דְּכּוּתָהּ: לֹא וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְהֵנָּה
 פָּשָׁה הַנֶּתֶק בְּעוֹר לֹא־יִבְקֹר הַכֹּהֵן לְשֹׁעַר
 הַצָּהָב טְמֵא הָיָה: וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְהֵנָּה פָּשָׁה
 הַנֶּתֶק בְּעוֹר לֹא־יִבְקֹר הַכֹּהֵן לְשֹׁעַר הַצָּהָב טְמֵא
 הָיָה: וַיִּחְזְזֶה כֹהֵנָא וְהָא אוֹסֵף נִתְקָא בְּמִשְׁפָּא לֹא
 יִבְקֹר כֹהֵנָא לְשֹׁעַר סִמָּק מִסָּב הָיָה: לֹא וְאִם־
 בְּעִינָיו עָמַד הַנֶּתֶק וְשֹׁעַר שְׁחֹר צִמְחֻבוֹ נִרְפָּא
 הַנֶּתֶק טָהוֹר הָיָה וְטָהְרוּ הַכֹּהֵן: וְאִם בְּעִינָיו
 עָמַד הַנֶּתֶק וְשֹׁעַר שְׁחֹר צִמְחֻבוֹ נִרְפָּא הַנֶּתֶק
 טָהוֹר הָיָה וְטָהְרוּ הַכֹּהֵן: וְאִם פֶּד הָיָה קָם נִתְקָא
 וְשֹׁעַר אָפֶס בֵּה אֶתְסִי נִתְקָא דְכִי הָיָה

וידכנה כהנא: ס לא ואיש אוֹ-אִשָּׁה בִּי־יִהְיֶה
 בְּעוֹר־בָּשָׂרָם בְּהֶרֶת בְּהֶרֶת לְבָנָת: ואיש אוֹ-
 אִשָּׁה בִּי־יִהְיֶה בְּעוֹר־בָּשָׂרָם בְּהֶרֶת בְּהֶרֶת לְבָנָת:
 וגבר או אתתא ארי יהי במשך בסרהון כהנן
 כהנן חורן: לא וראה הכהן והנה בְּעוֹר־בָּשָׂרָם
 בְּהֶרֶת בְּהֶרֶת לְבָנָת כַּחֵק הוא פרח בְּעוֹר טהור
 הוא: וראה הכהן והנה בְּעוֹר־בָּשָׂרָם בְּהֶרֶת
 כַּחֵת לְבָנָת כַּחֵק הוא פרח בְּעוֹר טהור הוא:
 ויחזי כהנא והא במשך בסרהון כהנן עמן חורן
 כהנא הוא סגי במשכא דכי הוא: ס
 שיש מ ואיש פי ימרט ראשו קרח הוא טהור
 הוא: ואיש פי ימרט ראשו קרח הוא טהור הוא:
 וגבר ארי יתר שער רישה קרח הוא דכי הוא:
 מא ואם מפאת פניו ימרט ראשו גבה הוא
 טהור הוא: ואם מפאת פניו ימרט ראשו גבה
 הוא טהור הוא: ואם מלקבל אפוהי יתר שער
 רישה גלוש הוא דכי הוא: מ ובִּי־יִהְיֶה בְּקֶרְחָת
 או בגפחת נגע לכן אדמדם צרעת פרחת הוא
 בקרחתו או בגפחתו: ובִּי־יִהְיֶה בְּקֶרְחָת או
 בגפחת נגע לכן אדמדם צרעת פרחת הוא
 בקרחתו או בגפחתו: וארי יהי בקרחותה או
 בגלושותה מכתש חור סמוק סגירות סגיא היא
 בקרחותה או בגלושותה: מ וראה אתו הכהן
 והנה שאת־הנגע לְבָנָה אדמדם בקרחתו או
 בגפחתו כמראה צרעת עור בשר: וראה אתו
 הכהן והנה שאת־הנגע לְבָנָה אדמדם בקרחתו
 או בגפחתו כמראה צרעת עור בשר: ויחזי יתה
 כהנא והא עמיק מכתש חורא סמקא בקרחותה
 או בגלושותה פמחזי סגירותא משך בסרא:
 מר איש־צרוע הוא טמא הוא יטמאנו
 הכהן בראשו נגעו: איש־צרוע הוא טמא הוא
 טמא יטמאנו הכהן בראשו נגעו: גבר סגיר הוא
 מסאב הוא סאבא יסאבנה כהנא ברישה
 מכתשה: מה והצרוע אשר־בו הנגע בגדיו יהיו

פרמים וראשו יהיה פרוע ועל־שפם יעטה
 וטמא | טמא יקרא: והצרוע אשר־בו הנגע
 בגדיו יהיו פרמים וראשו יהיה פרוע ועל־שפם
 יעטה וטמא | טמא יקרא: וסגירא די בה
 מכתשא לבושהי יהון מבועין ורישה יהי פריע
 ועל שפם כאבלא יתעטף ולא תסתאבון ולא
 תסתאבון יקרי: מ כל־ימי אשר הנגע בו יטמא
 טמא הוא בדר ישוב מחוץ לפחנה מושבו:
 כל־ימי אשר הנגע בו יטמא טמא הוא בדר ישוב
 מחוץ לפחנה מושבו: כל יומי די מכתשא בה
 יהי מסאב מסאב הוא בלחודוהי ייתב מברא
 למשריתא מותבה: ס מ והבגד בִּי־יִהְיֶה בו נגע
 צרעת כבגד צמר או כבגד פשתים: והבגד
 בִּי־יִהְיֶה בו נגע צרעת כבגד צמר או כבגד
 פשתים: ולבושא ארי יהי בה מכתש סגיר
 בלבוש צמר או בלבוש פתן: מה או בשתי או
 בערב לפשתים ולצמר או בעור או בכל־
 מלאכת עור: או בשתי או בערב לפשתים
 ולצמר או בעור או בכל־מלאכת עור: או בשתי
 או בערבא לכתנא ולעמרא או במשכא או בכל
 עביד משך: מ והיה הנגע ירקק | או אדמדם
 כבגד או בעור אוֹ-בִשְׁתִּי אוֹ-בְּעֶרֶב או בכל־
 כלי־עור נגע צרעת הוא והראה את־הכהן:
 והיה הנגע ירקק | או אדמדם כבגד או בעור
 אוֹ-בִשְׁתִּי אוֹ-בְּעֶרֶב או בכל־כלי־עור נגע צרעת
 הוא והראה את־הכהן: ויהי מכתשא ירוק או
 סמוק בלבושא או במשכא או בשתיא או
 בערבא או בכל מאן דמשך מכתש סגירותא הוא
 ויתחזי לכהנא: נ וראה הכהן את־הנגע והסגיר
 את־הנגע שבעת ימים: וראה הכהן את־הנגע
 והסגיר את־הנגע שבעת ימים: ויחזי כהנא ית
 מכתשא ויסגר ית מכתשא שבעת ימים:
 מ וראה את־הנגע ביום השביעי בִּי־פִשָּׁה
 הנגע כבגד אוֹ-בִשְׁתִּי אוֹ-בְּעֶרֶב או בעור לכל

בְּנִבְחָתוֹ: וַיִּחְזִי כְהֵנָּה בְּתֵר דְּחִירוֹ יֵת מִכְתָּשָׁא וְהָא
 לָא שָׁנָא מִכְתָּשָׁא מִן כִּד הָהּ וּמִכְתָּשָׁא לֹא אוּ
 מִסָּבָב הוּא בְּנוּרָא תּוֹקְדָנָהּ: וְעָבְרָא הִיא בְּשִׁחִיקוּתָהּ
 אוּ בְּחִדְתוּתָהּ: וַאֲמַר רַאֲהֵּהּ הִכְפִּיחָהּ וְהִנֵּה כְּתִיבָהּ
 הִנֵּנִי אַחֲרֵי הַכֶּפֶס אוּ וְקָרַע אוֹתוֹ מִן־הַבֶּגֶד אוּ
 מִן־הָעוֹר אוּ מִן־הַשֶּׁטִּי אוּ מִן־הָעֵרֶב: וְאִם רַאֲהֵּהּ
 הִכְפִּיחָהּ וְהִנֵּה כְּתִיבָהּ הִנֵּנִי אַחֲרֵי הַכֶּפֶס אוּ וְקָרַע
 אוֹתוֹ מִן־הַבֶּגֶד אוּ מִן־הָעוֹר אוּ מִן־הַשֶּׁטִּי אוּ מִן־
 הָעֵרֶב: וְאִם חָזָא כְהֵנָּה וְהָא עָמִיא מִכְתָּשָׁא בְּתֵר
 דְּחִירוֹ יֵתָּה וְכֻזַּע יֵתָּה מִן לְבוּשָׁא אוּ מִן מִשְׁכָּא אוּ
 מִן שְׂתִיָּא אוּ מִן עֲרָבָא:

אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה הָעוֹר לְמִלֶּאכָה צָרַעַת מִמֶּאֱרַת
הַנֶּנֶע מָמָא הוּא: וְרָאָה אֶת־הַנֶּנֶע בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי
כִּי־פָשָׁה הַנֶּנֶע בִּבְגָד אוֹ־בְשָׁתִי אוֹ־בְעָרֶב אוֹ בְּעוֹר
לְכָל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה הָעוֹר לְמִלֶּאכָה צָרַעַת מִמֶּאֱרַת
הַנֶּנֶע מָמָא הוּא: וַיַּחֲזִי יְת מִכְתָּשָׁא בַּיּוֹמָא
שְׂבִיעִיָּאָה אַרְי אוֹסָף מִכְתָּשָׁא בְּלְבוּשָׁא אוֹ בְשָׁתִּיא
אוֹ בְּעָרְבָא אוֹ בְּמִשְׁכָּא לְכָל דִּי יִתְעַבַּד מִשְׁכָּא
לְעִבְיָדָא סְגִירוֹת מַחֲזֵרָא מִכְתָּשָׁא מְסָאָב הוּא:
ב וְשָׂרָף אֶת־הַבֶּגֶד אוֹ אֶת־הַשָּׂתִי | אוֹ אֶת־
הָעָרֶב בְּצִמְרָא אוֹ בְּשָׂתִים אוֹ אֶת־כָּל־כְּלִי
הָעוֹר אֲשֶׁר־יִהְיֶה בּוֹ הַנֶּנֶע כִּי־צָרַעַת מִמֶּאֱרַת
הוּא בָּאֵשׁ תִּשְׂרָף: וְשָׂרָף אֶת־הַבֶּגֶד אוֹ אֶת־
הַשָּׂתִי | אוֹ אֶת־הָעָרֶב בְּצִמְרָא אוֹ בְּשָׂתִים אוֹ
אֶת־כָּל־כְּלִי הָעוֹר אֲשֶׁר־יִהְיֶה בּוֹ הַנֶּנֶע כִּי־צָרַעַת
מִמֶּאֱרַת הוּא בָּאֵשׁ תִּשְׂרָף: וַיֻּקֵּיד יְת לְבוּשָׁא אוֹ
יְת שָׁתִּיא אוֹ יְת עָרְבָא בְּעִמְרָא אוֹ בְּכִתְנָא אוֹ יְת
כָּל מֵאֵן דְּמִשָּׁף דִּי יְהִי בֵּה מִכְתָּשָׁא אַרְי סְגִירוֹת
מַחֲזֵרָא הִיא בְּנוֹרָא תְּתוּקָד: ג וְאִם יֵרָאֶה הַכֹּהֵן
וְהֵנָּה לֹא־פָשָׁה הַנֶּנֶע בִּבְגָד אוֹ בְשָׁתִי אוֹ בְּעָרֶב
אוֹ בְּכָל־כְּלִי־עוֹר: וְאִם יֵרָאֶה הַכֹּהֵן וְהֵנָּה לֹא־
פָשָׁה הַנֶּנֶע בִּבְגָד אוֹ בְשָׁתִי אוֹ בְּעָרֶב אוֹ
בְּכָל־כְּלִי־עוֹר: וְאִם יַחֲזִי כִּהְנָא וְהָא לֹא אוֹסָף
מִכְתָּשָׁא בְּלְבוּשָׁא אוֹ בְשָׁתִּיא אוֹ בְּעָרְבָא אוֹ בְּכָל
מֵאֵן דְּמִשָּׁף: ד וְצִוָּה הַכֹּהֵן וּכְבָּשׁוּ אֶת אֲשֶׁר־בּוֹ
הַנֶּנֶע וְהִסְגִּירוּ שְׁבַע־תַּיִּמִּים שְׁנִית: וְצִוָּה הַכֹּהֵן
וּכְבָּשׁוּ אֶת אֲשֶׁר־בּוֹ הַנֶּנֶע וְהִסְגִּירוּ שְׁבַע־תַּיִּמִּים
שְׁנִית: וַיִּפְקַד כִּהְנָא וַיַּחֲזִירוּן יְת דִּי בֵּה מִכְתָּשָׁא
וַיִּסְגְּרוּהָ שְׁבַעַת יוֹמִין תַּנְיִנוֹת:

הפטרה לפרשת תזריע במלכים ב פרק ד

ד ^א וַאִישׁ בָּא מִבְּעַל שְׁלִישָׁה וַיָּבֹא לְאִישׁ הָאֱלֹהִים לֶחֶם בַּפּוּרִים עֲשָׂרִים-לֶחֶם שְׁעָרִים וּכְרָמָל בְּצֻקְלָנוּ וַיֹּאמֶר תָּן לָעָם וַיֹּאבְלוּ: ^ב וַיֹּאמֶר מִשְׁרָתוֹ מָה אַתָּן זֶה לִפְנֵי מֶאֱהָ אִישׁ וַיֹּאמֶר תָּן לָעָם וַיֹּאבְלוּ כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֲכֹל וְהוֹתֵר: ^ג וַיִּתֵּן לִפְנֵיהֶם וַיֹּאבְלוּ וַיֹּתֵרוּ כְּדָבָר יְהוָה: ^ד ה' אֲנִינְעֲמֹן שֶׁר־צָבָא מִלֶּד־אָרֶם הִיָּה אִישׁ גָּדוֹל לִפְנֵי אֲדֹנָיו וּנְשָׂא פָנָיִם כִּי־כֹו נִתְּן־יְהוָה תְּשׁוּעָה לְאָרֶם וְהָאִישׁ הִיָּה גִבּוֹר חֵיל מְצָרַע: ^ה וְאָרֶם יָצָאוּ גִדּוּדִים וַיִּשְׁכּוּ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נִעְרָה קִטְנָה וַתְּהִי לִפְנֵי אִשֶּׁת נַעֲמָן: ^ו וְהָאֹמֶל אֶל־גְּבֻרָתָהּ אַחֲרֵי אֲדֹנֶי לִפְנֵי הַנְּבִיא אֲשֶׁר בְּשֹׁמְרוֹן אֹז יֹאסָף אֹתוֹ מְצָרַעְתּוֹ: ^ז וַיָּבֹא וַיַּגִּד לְאֲדֹנָיו לֵאמֹר כְּזֹאת וְכֹזֹאת דְּבָרָה הַנִּעְרָה אֲשֶׁר מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל: ^ח וַיֹּאמֶר מִלֶּד־אָרֶם לֶד־בָּא וְאֶשְׁלַחָה סֹפֶר אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיִּלְךָ וַיִּקַּח בִּידּוֹ עֵשֶׂר כַּפְרֵי־כֶסֶף וְשֵׁשֶׁת אֶלְפִים זָהָב וְעֵשֶׂר חֲלִיפוֹת בְּגָדִים: ^ט וַיָּבֹא הַסֹּפֶר אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר וְעַתָּה כְּבֹא הַסֹּפֶר הַזֶּה אֵלַיִךְ הִנֵּה שְׁלַחְתִּי אֵלַיִךְ אֶת־נַעֲמָן עַבְדִּי וְאִסְפָּתוֹ מְצָרַעְתּוֹ: ^י וַיְהִי כִּקְרָא מִלֶּד־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַסֹּפֶר וַיִּקְרַע בְּגָדָיו וַיֹּאמֶר הָאֱלֹהִים אֲנִי לְחֵמִית וּלְחֵחִיזֹת כִּי־זֶה שְׁלַח אֵלַי לֵאסָף אִישׁ מְצָרַעְתּוֹ כִּי אֲדִידְעוּ־נָא וַיֹּאזִי כִּי־מִתְאַנֶּה הוּא לִי: ^{יא} וַיְהִי כְּשָׁמַע אֱלִישֶׁעַ אִישׁ־הָאֱלֹהִים כִּי־קָרַע מִלֶּד־יִשְׂרָאֵל אֶת־בְּגָדָיו וַיִּשְׁלַח אֶל־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר לָמָּה קָרַעְתָּ בְּגָדֶיךָ יְבֹא־נָא אֵלַי וַיֵּדַע כִּי יֵשׁ נְבִיא בְּיִשְׂרָאֵל: ^{יב} וַיָּבֹא נַעֲמָן בְּסוּסָיו וּבְרֶכְבּוֹ וַיַּעֲמֵד פֶּתַח־חֲבִית לְאִלְיָשָׁע: ^{יג} וַיִּשְׁלַח אֵלָיו אֱלִישֶׁעַ מִלֶּאדָּה לֵאמֹר הֲלוֹךְ וְרַחֲצָתָ שִׁבְעַ־פְּעָמִים בִּידְרֵן וַיֵּשֶׁב בְּשֹׂרֶךְ לֶךְ וּטְהַר: ^{יד} וַיִּקְצֹף נַעֲמָן וַיִּלְךָ וַיֹּאמֶר הִנֵּה אֲמַרְתִּי אֵלַי יֵצֵא יְצֵא וְעָמַד וְקִרָא בְּשֵׁם־יְהוָה אֱלֹהָיו וְהִנֵּה יָדוֹ אֶל־הַמָּקוֹם וְאִסְפָּה הַמְצָרַע: ^{טו} הֲלֹא טוֹב אֲמַנָּה וּפְרָפֶר נִהְרֹת דְּמִשְׁק מִכֹּל מִימֵי יִשְׂרָאֵל הֲלֹא־אֶרְחֵץ בָּהֶם וּטְהַרְתִּי וַיִּפֹּן וַיִּלְךָ בַּחֲמָה: ^{טז} וַיִּגְשׁוּ עַבְדָּיו וַיִּדְּבְרוּ אֵלָיו וַיֹּאמְרוּ אָבִי דְּבַר גָּדוֹל הַנְּבִיא דְּבַר אֵלַיִךְ הֲלוֹא תַעֲשֶׂה וְאָף כִּי־אָמַר אֵלַיִךְ רַחֵץ וּטְהַר: ^{יז} וַיִּרְדַּ וַיִּטְבֹּל בִּידְרֵן שִׁבְעַ פְּעָמִים כְּדָבָר אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֵּשֶׁב בְּשָׂרוֹ כְּבָשָׂר גַּעַר קָמָן וּטְהַר: ^{יח} וַיֵּשֶׁב אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים הוּא וְכָל־מִתְנַהֵּו וַיָּבֹא וַיַּעֲמֵד לִפְנֵי וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא יָדַעְתִּי כִּי אֵין אֱלֹהִים בְּכָל־הָאָרֶץ כִּי אִם־בְּיִשְׂרָאֵל וְעַתָּה קַח־נָא בְּרֵכָה מֵאֵת עַבְדְּךָ: ^{יט} וַיֹּאמֶר חִי־יְהוָה אֲשֶׁר־עָמַדְתִּי לִפְנֵי אִם־אֶקַּח וַיַּפְצֹר־בוֹ לְקַחַת וּמָאֵן: ^כ וַיֹּאמֶר נַעֲמָן וְלֹא יִתֶּן־נָא לְעַבְדְּךָ מִשְׂא צְמֹד־פָּרָדִים אֲדָמָה כִּי לֹא־יַעֲשֶׂה עוֹד עַבְדְּךָ עֹלָה וְזֹבֵחַ לֵאלֹהִים אֲחֵרִים כִּי אִם־לַיהוָה: ^{כא} לְדָבָר הַזֶּה יִסְלַח יְהוָה לְעַבְדְּךָ כְּבֹא אֲדֹנִי בֵּית־רַמּוֹן לְהִשְׁתַּחֲוֹת שְׁמָה וְהוּא: ^{כב} נִשְׁעַן עַל־יָדָיו וְהִשְׁתַּחֲוִיתִי בֵּית רַמּוֹן בְּהִשְׁתַּחֲוִיתִי בֵּית רַמּוֹן יִסְלַח־נָא יְהוָה לְעַבְדְּךָ כְּדָבָר הַזֶּה: ^{כג} וַיֹּאמֶר לוֹ לֶךְ לְשָׁלוֹם וַיִּלְךָ מֵאֵתוֹ כְּבָרַת אָרֶץ:

לחיות עם הזמן

זמני השבוע

תאריך	עלות השחר		זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה	צאת הכוכבים
	72 ד'	120 ד'							
ו', ד' בניסן	5.01	4.09	5.24	6.23	9.27	12.42	13.14	19.07.8	19.32
ש"ק, ה' בניסן	5.00	4.08	5.22	6.21	9.26	12.42	13.14	19.08.5	19.33
א', ו' בניסן	4.58	4.06	5.21	6.20	9.25	12.41	13.14	19.09.1	19.34
ב', ז' בניסן	4.57	4.04	5.20	6.19	9.25	12.41	13.13	19.09.8	19.35
ג', ח' בניסן	4.56	4.03	5.18	6.18	9.24	12.41	13.13	19.10.5	19.35
ד', ט' בניסן	4.54	4.01	5.17	6.17	9.23	12.41	13.13	19.11.2	19.36
ה', י' בניסן	4.53	4.00	5.16	6.16	9.23	12.40	13.13	19.11.9	19.37
ו', י"א בניסן	4.52	3.58	5.15	6.15	9.22	12.40	13.13	19.12.6	19.38

הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.

לוח ללימוד הרמב"ם ד' בניסן ה'תשפ"ד – י"א בניסן ה'תשפ"ד

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ד' בניסן	הל' תשובה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	תהי ידך וגו'. ספר זרעים והוא ספר שביעי.. הל' כלאים.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע עג.
ש"ק	ה' בניסן	פרק ד-ו.	פרק ב.	מ"ע עג.
א'	ו' בניסן	פרק ז-ט.	פרק ג.	מ"ע עג.
ב'	ז' בניסן	פרק יו"ד. מה אהבתי וגו'. ספר אהבה והוא ספר שני.. הל' ק"ש.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק ד.	מ"ע עג. !
ג'	ח' בניסן	פרק יג-ד. הל' תפלה וברכת כהנים.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק ה.	מ"ע ! ה.
ד'	ט' בניסן	פרק ב-ד.	פרק ו.	מ"ע ה.
ה'	י' בניסן	פרק ה-ז.	פרק ז.	מ"ע ה.
ו'	י"א בניסן	פרק ח-י.	פרק ח.	מ"ע ה.

זמני הדלקת הנרות

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
תזריע	18:26	19:44	18:48	19:46	18:38	19:46	18:48	19:45
מצורע / שבת הגדול	18:31	19:49	18:53	19:51	18:43	19:51	18:52	19:50

לזכות אנשי החסד הדגולים
הרה"ח ר' **אברהם משה דייטש** והרה"ח ר' **גבריאל גופין** שיחייו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' **זלמן יודא** ור' **יוסף יצחק**,
בני הרה"ח ר' **שלום ישעי'** ע"ה **דייטש**